

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Logica - Cod. Ettenheim-Münster 323

Giggenbach, Joseph

[S.l.], 1710

Pars Ima

[urn:nbn:de:bsz:31-131618](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-131618)

Sumulæ
Seu institutiones Logica.

Quæ in ingresso Logicae dicturi sumus,
eò maxime pertinet, ut disserendi arte,
quam Logicam dicimus, in quoddam Com=
pendium contrahamus: quia verò universa
disserendi ars tribus potissimum partibus
absolvitur; quarum una rectè finiendi,
altera dividendi, tertia argumentandi
rationem explicat, idè Sumulas nostras
ita partemur, ut in ¹ma parte Terminis
idem Definitioni ac Divisioni, 2^{da}dam
Propositionibus seu Enuntiationi tribua=
mus: in tertia deniq; generalia ac fa=
ciliora de Argumentatione eiusq; præci=
pua specie Syllogismo documenta sumus
tradituri.

Pars I^{ma}
De Terminis.

Articulus I^{us}

Quid sit Terminus?

Vulgata est acceptio huius vocis Terminus
pro extremo cuiusq; rei; sic mortem v. G.

i.

Lectio I^{ma}

16to Novembris
A^o 1709 incepta.

vita terminum; sic Regnorum limites
 ac fines terminos appellamus. Veniunt
 etiam hac nomine voces illae, quas queli-
 bet ars, seu facultas sibi proprias habet:
 unde et Termini artes appellantur.

Nos in alia propterea significatione Termini
 naturam et essentiam inquirimus prout
 scilicet iste Ordo dicit ad Propositio-
 nem, eamque quodammodo terminat; unde,
 priusquam Termini definitionem refe-
 ramus, de propositione sunt quaedam
 praemittenda.

§. 1^{mus}

Declaratur quid sit
Propositio.

Aristoteles 1.mo priorum C. 1.mo ait:
Propositio est Oratio affirmativa l. nega-
tiva alicuius de aliquo. ut si dicam: Petrus
est homo, Lapis non est homo. Unde Petrus
 (saltem iuxta nostrum concipiendi modum)
 ad propositionem requiruntur.

1.mo Aliquid quod affirmatur, vel negatur de ali-
 quo, et hoc dicimus predicatum.

3.
2.do Aliud, de quo illud aliquid affirmatur
vel negatur, et hoc dicimus subiectum.

Nosandum tamen ex communi uſe nomi-
nari illud etiam predicatum et subiectum,
quod ſubſtituitur in locum illius quod de al-
tero dicitur, et de quo alterum dicitur,
ſive deus illud, quod ſubſtituitur fit vox,
ſive ſcriptura.

3.^{ho} Requiritur ad Propoſitionem ipſa affir-
matio, vel negatio, qua etiam Copula
inter ſeu nexus inter predicatum et Sub-
iectum dicitur, exprimiturq. hae Copula
ſeu nexus in propoſitione vocali et ſcripta
per verbum ſum in quacumq. perſona ac
tempore prolatum, atq. hae tria ad
quolibet Propoſitionem requiruntur.

Dices 1.mo dantur quaedam propoſitiones
ſine Subiecto, Predicato et Copula, ergo
hae tria non requiruntur ad omnem Pro-
poſitionem: probatur Antecedens. haec vo-
ces: ſcribo, Petrus currit, eſt Deus, ſunt
Propoſitiones, ſed haec Propoſitiones ſunt
ſine ſubiecto, predicato, et Copula:
ergo q.

Reſpondeo negando antecedens in probatione

4.

impliite

concedo mai: distinguo mino: sed haec pro-
positiones sunt sine subiecto, praedicto et
copula explicite positae concedo minorem,
sunt sine his tribus positae nego minorem
et distinguo conse: ergo dantur propo-
sitiones sine subiecto et copula explicite
positae concedo consequ: impliite positae
nego consequentiam.

Sic enim exponenda sunt istae et similes
propositiones: ego sum scribens, Petrus est
currens, Deus est existens.

Vigebit saltem ad propo: negativam v.g: hanc
homo non est lapis non requiruntur haec
tria, ergo et cetera: probatur antec-
dens in propo: negativa non est copula, ergo
et cetera. probatur antec: copula est
rexus, qui praedictum recitat cum subiec-
to, sed in propo: negativa praedictum non
connectitur cum subiecto, sed potius ab
eodem removetur, ergo in propositione
negativa non est copula.

Respondet 1mo negando antecedens. in pro-
batione iterum nego antec: in huius pro-
batione, distinguo mai: copula affirmata

est nexus qui predicatum nectit seu iten-
sificat cum subiecto concedo Ma: copula ne-
gata nego mai: et transmissa minore
distinguo Conseq: ergo in propo: negativa
non est copula, affirmata concedo.

Respondes 2.do negando antecedens
in probatione iterum nego antece-
dens ad huius probationem transmissa
Mai: distinguo Mi: sed in propo: ne-
gativa n' connectitur predicatum cum
subiecto, id est copula non identificat
predicatum cum subiecto concedo Mi: non
connectit saltem ita, ut subiectum cum
predicato constituat unam propositi-
onem, nego Mi: et consequentiam.

Sicet copula negata in hac propositione
homo non est lapis, hominem et la-
pidem non identificat, facit tamen,
ut subiectum homo, et predicatum lapis
una cum copula constituat unam propo-
sitionem; et quemadmodum apud gram-
maticos particula nee, neq vocantur
coniunctiones periodi, et si re vera sint

no: sed h' p:
mediator
quod negren
rego minor
ante nego:
ale explicit
lute p'p'is
a et frales
es, p'p'is
tionem v' h'
uatur h'
fatu antec:
st Copula, ergo
copula est
cum subiec:
dicatu non
ed potius ab
propositione
cedas, in pro:
ia huius pro:
ale affirmate

difinitiones rei per periodum significata ita et copula negata dici potest reus.

Præter 2do etiam predicatum potest eē id de quo aliquid predicatur, ergo fallu est, quod illud, de quo aliquid predicatur, sit subiectum. h. certe predicatum et subiectum debent eē idem probatur antecedens in hac pro: qua dicitur prodicatum non est subiectum.

De predicato verē aliquid negatur, ergo predicatum verē est subiectum et vicissim subiectum in hac propositione est id quod de altero negatur ergo subiectum ergo est predicatum.

Respondes nego antecedens in probatione. Distinguo antecedens. de predicato materialiter accepto aliquid negatur concedo antecē: de predicato formaliter accepto aliquid negatur nego antecē: et distinguo consequentia, ergo ergo predicatum si materialiter accipiatur potest esse subiectum, si forma

liber nego consequens. Idem dicendum
est de subiecto.

Quæres, quid sit predicatum s. sub-
iectum formaliter sumptum, quid
materialiter acceptum?

Respondes tunc predicatum sumi for-
maliter, quando actu in propositione
est id quod de aliquo predicatur, quo-
tiescunq; verò actu non est id quod de
aliquo predicatur, sumitur materia-
liter sicut in propositione, qua dico:
homo currit S^o homo sumitur forma-
liter, quia sumitur pro suo significato
scilicet pro homine à parte rei exis-
tente, si verò dicam homo est vox dis-
syllaba S^o homo sumitur materialiter
quia non sumitur pro suo significato, s.
pro nuda voce. Ita etiam quando di-
co predicatum non est subiectum S^o
predicatum non sumitur pro eo quod
significat. hæc vox, seu non est illud,
quod de aliquo affirmatur, ergo sumitur
tantum materialiter, idem proportio-
naliter dicitur de subiecto.

S. II.

De propositione mentali
vocali, scripta et obiec-
tiva.

II.

Dividitur propositio communiter in vo-
calem, mentalem, et scriptam, quibus
aliqui addunt etiam obiectivam. Men-
talis propo: est ipse actus intellectus quo
aliquid affirmamus l. negamus de aliquo
V. G: actus iste intellectus, quo iudicamus Pe-
trum esse hominem est propo: mentalis,
et quatenus hic actus est representatio
Petri, de quo aliquid affirmo, dicitur sub-
iectum; quatenus vero idem actus est
representatio Petri hominis, quem affir-
mo de Petro dicitur predicatum. Copu-
la autem in hac propositione est illud
quod in mente seu intellectu correspon-
det copula vocali l. scripta, quod autem
illud sit, quod ita correspondet non est
huius loci examinare.

Vocalis propositio sunt voces, quibus actus intellectus V: G: iste, quo in mente dico Petrus est homo, exprimitur. Et quatenus haec voces expriment Petram, de quo aliquid predicatur, dicuntur esse subiectum. Quatenus vero expriment hominem qui de altero predicatur dicuntur esse predicatum. Copula autem in hac propositio: est id, quod identitatem inter predicatum et subiectum exprimit, haec autem in propositio: vocali et scripta per verbum sum exprimitur. Scripta propositio est scriptura exprimens actum affirmativum l. negativum intellectus V: G: iste, Petrus est homo, l. homo non est lapis. ita ut scriptura exprimens Petrum sit subiectum, scriptura vero exprimens hominem predicatum dicatur. Atque haec tres propositiones mentalis scilicet vocalis ac scripta dicuntur propositio: formales saltem in sensu latiore. Obiectiva propositio est obiectum propositionis formalis, seu res per propositionem formalem scilicet mentalem vocalem l. scriptam significata V: G: huius propositio: formalis, qua in mente dico: Petrus est homo. obiectum est ipse Petrus identificatus cum homine seu ipse Petrus

mentalis
haec.

uniter in vo-
iptra, quibus
tiam. Non-
intellectus quo
mus de aliquo
o iudicis per-
no: mentalis
spratentis
o, dicitur sub-
a actus est
s, quem effi-
ctum. Conu-
re est illud
hi propositio
e, qui actum
adit non est

homo, et hoc obiectum dicitur propo: obiectiva, ita, ut Petrus, qui est obiectum subiecti in propo: mentali, sit subiectum in propo: obiectiva, et homo qui est obiectum predicati in propo: mentali sit predicatum in propo: obiectiva.

Queres an propositio obiectiva sit proprie dicta propositio?

Respondeo questionem esse pure de nomine. Ego iudico illam improprie tantum propositio: tionem appellari; ratio est quia propositio obiectiva non habet omnia ad propositio: nem proprie dictam requisita. licet enim predicatum et subiectum propriissime dictum in propositione obiectiva habeatur copula tamen seu affirmatio l. negatio non habetur. obiectum enim propositionis formalis in quo unice consistit propositio obiectiva non est affirmatio l. negatio unius de altero.

Dices si propositio obiectiva continet predicatum et subiectum proprie dictum e) proprie dicta propositio; sed prius est verum, ergo et posterius.

Respondeo distinguendo. Ma: si continet predicatum et subiectum et insuper affirmatio: l. negationem seu copulam concedo si hanc non

contineat nego Ma: et sic distincta Min:
nego consequentiam.

Vergetis si in propositione obiectiva datur
predicatum eo ipso debet dari affirmatio
sed prius est verum, ergo et posterius.

Ma: probatur. Predicatum est quod de ali-
quo affirmatur, l. negatur, si datur predi-
catum ergo necessario debet aliquid de al-
tero l. negari l. affirmari.

Respondeo nego Ma: ad probationem distingo
Ma: predicatum est quod de aliquo affir-
matur l. in propositione formali l. in ob-
iectiva concedo, quod de aliquo affirmatur
in propositione obiectiva nego ma: et con-
cesso mi: distingo consequentiam. ergo de-
bet aliquid affirmari l. negari in propo-
sitione formali concedo. in propositione
obiectiva nego. obiectum propositionis men-
talis non ideo est predicatum in propo-
sitione obiectiva, quia in propositione obiecti-
va de aliquo affirmatur, sed ideo est predi-
catum, quia saltem est id, quod in propo-
sitione mentali l. vocali de altero fuit affir-
matur; ad propositionem autem proprie dic-
tam requiritur, ut in ipsa propositione de
qua queritur, an sit proprie dicta propositio

aliquid affirmetur l. negetur.

Obiicit ulterius 1.mo contra dicta de propositione mentali: propositio mentalis non est oratio, ergo neq. est propositio. Antecedens probatur. Oratio iuxta Aristotelem est vox significativa, s. propositio mentalis mentalis non est vox significativa ergo p.

Respondeo distinguendo antecedens: propositio mentalis non est oratio vocalis concedo, n. est oratio mentalis sed integra nego, ad probationem distinguo Ma: Oratio vocalis est vox significativa concedo, oratio mentalis nego Ma: et sic distincta mi: nego consequens. Aristoteles dum dixit: Oratio est vox significativa, non definiuit omnem orationem sed tantum vocalem. Quod autem in hac propositione definitione: propositio est oratio. voluerit et mentalem et vocalem orationem comprehendere, patet ex eo, quia adhibuit graecum vocabulum λογος quod aequè orationem internam, quam internam significat.

Obiicitur 2.do in propositione mentali non dantur partes, s. est unicus indivisibilis actus; ergo neq. potest dari predicatum et subiectum; ergo falsum est, ad omnem propositionem requiri predicatum, subiectum et copula.

H: distinguo antecedens, non dantur partes
 realiter et phisicè concedo, formaliter et
 iuxta nostram modum concipiendi nego
 antecedens; et distinguo consequentiam ergo
 nullum datur predicatum et subiectum.
 realiter et phisicè concedo formaliter ne-
 go consequentiam. Licet propositio mentalis
 sit unicus et indivisibilis actus intellectus
 est tamen virtualiter et equivalenter mul-
 tiplex et equivaleat pluribus actibus rea-
 liter inter se distinctis. hic enim indivi-
 sibilis actus, quo dico in mente Petrus est
 homo equivaleat duabus apprehensionibus,
 quarum una apprehendo solum Petrum al-
 tera solum hominem. Quatenus equiva-
 let apprehensionem que apprehendit solum
 Petrum de quo aliquid affirmatur, catenus
 subiectum dicitur, et quatenus equivaleat
 apprehensionem, que apprehendit Petrum solum
 hominem, qui de Petro affirmatur, catenus
 dicitur predicatum. hinc in §. preceden-
 te reflexe dixi tria hæc, scilicet predica-
 tum subiectum et copulam ad omnem propo-
 sitionem requiri, vel realiter, vel sal-
 tem iuxta nostram concipiendi me-
 thodum.

dicta de propo-
 sitionis rei est
 antecedens
 solum dicitur
 mentalis nec
 va ergo p.
 edens. Propo-
 sitionis concedo
 nego, a pro-
 sitionis dicitur
 mentalis nego
 o consequens
 est vox signi-
 ficativa
 autem in
 propositio
 et vocalem
 et ex eo,
 lam dicitur
 a qua in:
 mentali non
 indivisibilis
 licatum et sub-
 iectum propositio-
 nis et copula.

14.

III.

Dices ois propro e aliqua compoo, sed in mente n datus compoo, ergo neg. propro. R. eodem modo quoad priorem obiectionem. diff. Ma: e aliqua compoo spt realis et phisica nego, saltem logica l. metaphia. conce: Ma: et distinguo. ni: s in mente n datus compoo realis et phia con: ni: logica seu metaphia nego ni: et conse: patet hae responso ex dictis.

Obiectio 3ta si illud e sub: de quo aliquid affirmatur l. negatur. et illud pradi: quod de aliquo affirmatur l. negatur tunc in propro mentali s. idem e de propro vocali et scripta, nullum erit subitum et pratum: sequela est contra nos: ergo q. ma: probat. si in hae propro mentali Petrus est homo esset subitum l. pradi: tunc esset cognitio representans petrum et cognitio representans hominem. s de hae cognitioe nihil affirmatur l. negatur s. tamen de obiecto huius cognitiois ergo hae cognitio n pot ee sub: l. pradi:

R: distinguendo ma: si illud solum de quo aliquid affirmatur e sub: l. illud solum quod affirmatur e pradi: tunc in mentali propro nulla datus pradi: et sub. conce: ma: si n illud solum, s etiam id, quod subitum est pro illo, et significat illud de quo aliquid predicatur

l. negatur et sub: et predi: nego na: et sic
 distincta mi: ne: conse: in probatōe perites
 distinctio mi: s: de hac cognitiōe nihil affi-
 matu, et tamen hoc cognitiō representat
 et significat illud, de quo aliquid affirma-
 tur, sicut significat obiectum, sc: mi:
 et nō significat et representat illud
 obiect: de quo aliquid affirmatur nō: mi: et
 c. in §. i. mo iam monuit ex comuni
 usu nō solum de quo aliquid affirmatur, s
 etiam illud quod significat et represen-
 tat id, de quo aliquid affirmatur, dici
 subiectum.

§. III. Statuitur Definitio Termini.

Terminus ab Aristotele L. i. priorum
 C. i. definitur his verbis: Terminum voco
in quem resolvitur propositio tanquam pre-
dicatum, et de quo predicatur. Sensus
 huius definitionis est. terminus est id,
 quod ex propositione ablata copula seu destruc-
 ta propositione remanet. in illud enim

dicitur aliquod totum resolveri, quod destructa
 compage et unione remanet; sic homo
 dicitur resolveri in corpus et animam quia ex
 destructa unione remanet corpus et anima.
 quod ergo destructa parte remanebit illud
 erit terminus. ~~Illud~~ Additur au-
 tem in definitione ut pro: et de quo prodi-
 catur, hoc est quod ablata copula remanet
 non quomodocumque, sed quod remanet ut pro: et
 subiectum. Notandum in particula
 et in hac defi: equivalere particula vel
 una nullus ter: resoluta parte remaneat,
 et sub: et prodi: simul, ut quilibet tantum
 remanet l. ut sub: l. ut pro: sensu ergo
 totius defi: d: Terminus dicitur, quod ablata
 copula remanet, tanquam id quod in parte
 integra fuerat sub: l. prodi: res clara
 erit in exemplo. Si ex hac parte homo
 est anima auferatur copula est, remanet
 homo et anima. homo quidem remanet
 tanquam sub: anima vero remanet tanquam
 prodi: atque adeo homo et anima erunt ter-
 mini huius partis.
 Porro in hac Defi: verba hoc in quod re-
 solvitur pro: sunt loco generis, quia pro:
 terminus, qui est definitum convenietialiter
 cum aliis, quod non est definitum seu terminus

fulciat unum adverbis, prepositionibus: casibus
 obliquis, quia etiam in ista via pro re-
 solvi potest. ultima autem verba tantum pro:
 l. sub: sunt differentia veri, quia per hoc dif-
 fert verum ab omni non vero. admittit autem à nobis
 hoc definitio Aristoteli: 1. quia est clara et
 capite facilis. 2. quia convenit omni definito
 seu vero et nulli non definito convenit, ut ab
 inductione gignat. 3. observat saltem pro-
 prias et magis necessarias leges bonae de-
 finitionis. ex hac autem definiatur: ulterius.
 Colliges 1. omnia illa esse veros, quae sunt sub:
 aut pro: prois. unde quis aliquando tota
 proo et integre filio: pontifex parte sub: l.
 predicati, et unum dico: Petrus est homo
 est vera proo: admitti debet provera in-
 tegram et filioquum esse aliquando verum,
 si respectu. Aliud prois tantum, in qua filio-
 gignus aut proo integra sub: l. predi: est.
 Dices illud quod est totum, non potest esse pars, sed
 integra proo l. filio: est aliquod totum, quod
 non potest esse pars. Ergo neque potest esse verum, quia
 verum tantum est pars prois. R. Dist: M. illud
 quod est totum non potest esse pars respectu sui ipsius
 et in quantum est totum C. M. respectu alterius
 respectu cuius non est totum n. M. et concessa m.

quod desub
 act; sic bon
 uam quia q
 et copias et
 enagebit illi
 Adhibe au
 t le quo pro
 copala reman
 act et pro: et
 a particulam
 particula vel
 se remanet
 quilibet hanc
 ro: Ensp
 l, quod abiat
 quod in pro
 i reg illa
 pro hono
 pt, remanet
 in remanet
 anet hanc
 vel sunt
 or in quo ce
 in quia plae
 con, entibet
 l. pro hanc

dist: conje: q̄o integra p̄o l. fillo: n̄ pt
 eē pars respectu sui ipsius, et opatery d
 totum c. c. respectu alterius sicut respo
 de p̄ois complexa cuius tantum d̄ pars,
 n. h. c. Gen̄sio pt declarari pluribz in =
 stantis. V. g. Urb̄ d̄ totū aliquod et simul
 d̄ pars respectu totius provincie. Domy
 d̄ totum, et simul pars respectu civit̄s.
 Colliges 2. do oia illa que non sunt sub: l.
 pro: n̄ eē h̄nos logicos. hinc excludit̄
 i. mo copula que n̄ d̄ sub: l. pro: s̄ tantū
 vinculat̄ et seu neḡ inr̄ p̄odi: et sub:
 2. adverbia, p̄p̄os, cas̄ obliqui, et si =
 milia V. g. petro d̄ valde datus, petro
 d̄ occiso a paulo. adverbium valde p̄p̄o
 à et casus obliquus paulo in his p̄p̄os non
 sunt h̄ni, quia sunt tantum adiuncta
 et affectiones, p̄p̄os, aut modi sub:
 iei: et pro: n̄ autem ipsum sub: et p̄odi:
 Colliges 3. do p̄p̄os in etiam adverbia p̄p̄o
 p̄os, cas̄ obliquos, uti et voces nihil sig =
 nificativas, quales sunt plit̄ri, phint̄pi
 eē h̄nos, si sumant̄ materialiter signa =
 te et reflexe, id eē n̄ pro re, ad quam
 primario significandam s̄ instituta, et
 ratio est,

quia oē illud d' hinc, quod ablata copla ex
 proē remanet ut sub: l. pro: fista omnia
 si materialiter accipiatur, pot remanere
 tanq̄m sub: l. pro: dī: dicendo V. g. ad: e'
 prepos. petto est dativq. plietri d' vox:
 q̄o in dicta ceptione pot eē termini.
 Dies illud quod n' d' apte locutioni humana
 n' pot eē hinc, ad hoc enim hinc est unica
 instituti, s' voces nihil significant non
 sunt apte locutioni humana q̄o p. P. x:
 d. M. quod n' d' aptam locuoi humana ita
 ut nihil possit de illo negri l. affirmi n'
 pt, eē hinc C. M. quod n' est aptam locuoi
 humana, ita, ut n' possit aliud à se distinctum
 nobis significare n' pot eē hinc n. M. et
 d. m. s' voces nō significatiue n' st apte
 locuoi huma in sensu posteriore c. in
 sensu priore. n. m. et conse: si enim dum
 dico homo d' vox, nomen d' reatrig generis.
 et homo et nomen sunt hinc, licet in
 ipis propoibz nihil à se distinctu signifi-
 cent, s' accipiatur pro nuda voce uer n'
 etiam dum dico plietri est vox, hoc
 vox plietri sit terminus! S. 4. tus
 solvantur obiectiones.

§. IV. Solvuntur Obiectio- nes.

4. Mala est definitio qua fit per membra disiunctiva
 Obiecti & ^{no} propria defini: fit per membra disiunctiva
 tiva, qd nō d' bona. ~~ambigua~~ M. probat. male
 definirem hoīem dicendo: homo est animal rationale
 l. irrationale, qd etiam male definiuntur dicens
 do. Sicut est id, in quo resoluitur proo tanquam in
 pra: l. sub. D. Dist: M. i. mala est definitio qua
 fit per membra disiunctiva si possit haberi
 alia perfectior aut aequae perfecta aut clara
 sine disiunctione aut si unum membrum
 nullo modo fit de essentia definiti. C. M.
 si nō potest haberi alia perfectior aut aequae
 perfecta et clara sine disiunctione et si
 utrumq; membrum disiunctionis pertinet ad
 essentiam definiti n. M. et d. M. si nra defi:
 est disiunctiva, et tū nō potest haberi alia perfectior
 et clarior aut aequae perfecta sine disiunctione,
 atq; insuper utrumq; membrum disiunctionis
 pertinet ad essentiam definiti c. M. sicut n. m. et cons. Ad illud quod in
 probatione addit definitione hoīs. Quid quando

paritem quia in hac defi. claud' d' utruq;
 membru' disiunctionis scilicet rationale l.
 irrationale n' pertinere ad essem definiti
 seu hois, sicut tñ utrumq; membru' disjunc.
 tionis p'io: l. sub: pertinet ad essem tñi
 qđ nulla d' paritas.

R. 2. C. a. d. c. qđ defi: n' d' bona, hoc d'
 rigorosa et ad oēs propter leges bona de-
 finitionis exacta, transeat, qđ n' d' bona
 hoc d', n' observat saltem praecipuas et mā-
 gis necessarias bone defi: leges, quales
 sunt ut sit clarior suo definito, et gre-
 niat oī et soli definito n. c. multa a-
 lia defi: Arle, quā ad regulas logicas
 n' sit exacta passim recipiunt, partim
 in veneratōe Philosophi et antiquitatis
 partim etiam quia valde clare explicat
 natā rei definite. si passim recipit
 defi: p'io: p'io d' oīo affirm: l. ne-
 gativa alicuiq; de aliquo licet hoc defi:
 ab Arle facta sit p' membru' disjunctiva.
 Obiur 2. definitio huius termini n' fit per
 modi: i^{mum} qđ n' d' bona. Consequentia par-
 tebit, quando agem' de legit' bone defini:
 an: probat. Id p' quod constituit p'io d' salte'

secundum nram modum quipiendi prius
quam ad, in quod resolvit ppo qo hoc
desi: tñi n' fit p pra: qm quia nō
fit p illud pñdi, quod d' p rig qua' resolvit.

¶. 1. eodem modo quo ad objectionem pro-
cedentem responsum e'. transeat a. d. c.
qo hoc desi: n' d' bona, hoc d' rigorosact
ad oēs porsq' leges exacte, transeat q' s-
quentia. n' d' bona, hoc e' n' observat sal-
tem pncipuas bona desi: leges n. co.

NB.

¶. 2. n. a. in proba. d. a. q' s' tueri est
quodi: p rig respectu tñi secundum se q' s-
derati c: a: respectu tñi n' secundum se pro-
ise spectati, p tñi q' s' derati prout reso-
lutionem terminat n. a. et c. Libet, in
quo d' riles hanc tñi desin: tradit, est
liber analyticus seu resolutorig, in hoc
autem libro tñi n' q' s' derat, ab hile se-
cundum se, p prout is resolutionem termi-
nat. respectu tñi autem sui q' s' deratus.
primum et essentiale pñdicatū d' resolu.
Obiect 3. si illud d' tñi quod ablata q' s-
seu resoluta pñs remanet, sequit in
pñe mentali nullū dari tñi. sequela
est absurda: qo et p. probat q' s' pñe menta.
est unicus indivisibilis acty, qui nullas habet

partes reale distinctas et ad invicem separa-
biles, qđ si copula auferretur, tota pro ment:
auferretur, et nil amplius remaneret ex proe
mentali. R. n. M. in probae C. a. d. c.
qđ nil remaneret, quod phisice est reale
idem fit cum eo, quod fuit in proe in:
vegra ment: C. nil remaneret quod saltem
equivale idem fit cum eo, quod fuit in proe
n: a: et c: Ut qđ hanc intelligas: //

Advertendum 1. mo licet proe ment: sit unig
indivisibilis actus equivaleat tñ pluribus
actibz in se reale distinctis. hñ evidens
divisibilis actus, quo dicitur in mente petrus
est homo, equivaleat 2. apprehensionibz
distinctis, quarum una apprehendo solus petrus
altera solus hoem, ut superius de proe mentali
diximus.

Advertendum 2. proem ment: n' posse quidem
ita resolvi, ut ablata reale copula id ^{remaneat} rea-
liter p'cedi: et sub: quod fuit in proe, posse
tñ ita resolvi, ut ablata reale copula
sub: et p'cedi: saltem equivale remaneant.
Postquam enim semel elici hunc actum
iudicii dicens in mente Petrus est homo
posui loco huius actus 2. elicere apprehensiones
simplices reale in se distinctas, quarum una
deprehensio solius Petri, altera solius homini.

et sic ablata erit copla et p^{ro}o neat: resolu-
luta, ita, ut sub: et p^{ro}: remaneat n^o quom
realr idem, quod p^{ro} erat in p^{ro}e neat: s^o
s^o idm equivalr; ut patet q^uo^o d^o d^o. Atq^{ue}
ex his patet q^uo^o: q^uo^o ad p^{ro}o^o p^{ro}o
obiectem dedim^{us}.

Eadem q^uo^o. debet dari obiectenti in p^{ro}e vs:
ablata copla nihil amplig remanent. remanet
en^o etia^m in hac p^{ro}e sub: et p^{ro}. equivalr.

Obi^o q^uo^o: in nulla p^{ro}e ablata copla aliquid re-
manet tanquam p^{ro}: l. sub: q^uo^o iuxta nostrat
defia: in nulla p^{ro}e dat^{ur} t^{er}q^{ue} a: p^{ro}bat^{ur}.
ablata copla et p^{ro}e resoluta nihil amplig
afirmat et nihil negr; p^{ro} ubi nil affirmat
l. negr n^o dat^{ur} p^{ro}: l. sub: ergo resoluta p^{ro}e
nec datur p^{ro}: l. sub.

q^uo^o d^o a: nil remanet resoluta p^{ro}e, quod ubi ad-
tue fit p^{ro}: l. sub: c. nil remanet realr l.
equivale^r quod saltem fuit in p^{ro}e integra
sub: l. p^{ro}: n. c. sensus q^uo^o defiois Arta diste:
illud est t^{er}q^{ue} quod in p^{ro}e integra fuit sub:
p^{ro}: et ablata copla l. realr., l. equivale^r
remanet

Obi^o q^uo^o: H^{ic} def^o q^uo^o etm adverbis, casibus
obli:, imo et litteris, et ta ista n^o s^o t^{er}q^{ue}: q^uo^o
nra definitio non convenit soli definitis, q^uo^o
non est bona. probatur antecedens. omni^{us}
p^{ro}o^o potest etiam resolvibilis esse in adverbis
obli: casibus obliquis, syllabas q^uo^o. ergo etia^m ista
deberent esse terminari.

Res: neg: ante: in proba d. an. ppro pot resolvi
 et in adverbia p. trqm in pra: l. sub. n. ante.
 pot resolvi in adverbia si n' trqm in sub: l. pradi.
 con: a: et n: c: adverbia, casq obliqui p. se solis,
 et si formalr seu pro suo significato accipiantur
 nunqm pot ee sub: l. pra: si sint tantm passio
 nes affectioes aut modi tenor. aliter in unica
 simpli ppro possent ee 4. 5. et adhuc plures
 tri, quod nec aduersari admittunt.

Dies si adverbia, pro: cas: obli: p. saltem ff
 partes pra: l. subli, tunc etm debent dici tri,
 si pinge' veru go et post: Q: i. n. M. fiat enim
 pars long n' pot dici tota domg, aut pars hois
 hoo, ita neg, pars pradi: pot dici pra: et consp
 quer neg, pot dici trq. R: 2. d. M. si sunt
 pars pra: tunc pot dici tri, syniategore =
 materi seu tales, qui paeise una ualio pot ee
 pra: l. sub. transeat M. pot dici tri catego:
 seu tales, qui se solis pot ee pradi: l. sub n. M. et si
 dista Ni. n. con: distio hae magis patebit ubi
 de his cate: et syniati: agemus.

Obis: b. ois ppro resolvi et in copla d go et igla
 et trq. Q: i. n. a: illud enim quod affectus et desi
 nit evidentes n' remanet, si si resplora ppro
 affectus copla et desinit gnere pra: ut sub:
 et go copla eiden n' remanet. Neg, duas oe
 pot in par par. resolvi, si copla etm d
 pars ppro go ppro etm pot resolvi in igla

Q: an d. M. p̄t resolvi in oēs par: totu, ut quot
c. partes ut quo n. M. et d: m. s̄ copla e' pars ut
quo p̄ois con: pars ut quot n. m. et c. R: haec
magis declarabit in explicōe.

Q: 2. expetitio ad i. obie. d. an. oīs p̄ois etiam
resolvi in copla tria in p̄o: l. sub. ne: ark:
tria in vinculo quod condeit p̄o: u' sub:
transpat a: et n. con.

Urges 1. si copula p̄t ee' p̄o: l. sub. Tunc
p̄ois p̄t etiam resolvi in cop: tria in p̄o: l.
sub: s̄ p̄is e' verum: q̄ et post: p̄o: m. in
haec p̄ois qua dicit, Petrus homo e'. cop. occu-
pat locu extrem: s̄ quod occupat locu ex:
tre: e' p̄o: q̄ cop: e' p̄o: R: M. m. in proba:
d: M. cop: occupat locu ext: ordine pronun-
tiaz e: M. or: constructio et p̄o: n: M.
et d: m: s̄ quod occupat lo. extre: ord: constru:
et sensus e' p̄o: l. transpat m. ord: pronun:
tiaz n: m: et con:

Urges 2. saltem in hac p̄ois qua duo copla
n' e' tria copla e' sub: q̄ copla adhuc d' tria.
Q: d: an. in hac p̄ois q̄ copla dicitur ma:
terialr reflexe et signate accepta, u' est
haec vox copla e' sub c. an: copl: formalr direc-
te et excrete accepta u' e' cop: actu quatenus
p̄o: u' sub: e' sub n: a: et con.

Urges 3. in hac p̄ois qua duo copla formalr
sumpta et quatenus p̄o: q̄ u' sub quatenus
dicitur tria. in hac tria p̄ois copla formalr

sumpta e sub: qo cop: for: sumpta it e sub.
 R: n. a. quod in hac p[ro]p[ri]e c[on]s[ider]a sumat formal
 s[ed] iterum tantum accipit materiam: hoc est enim
 sumit cop: mat: quod in p[ro]p[ri]e n[on] d[icitu]r
 a quod p[ro]p[ri]e: cum subiecto g[er]it: atq[ue] d[icitu]r
 in hac p[ro]p[ri]e, licet d[icitu]r c[on]s[ider]a ante g[er]itens
 p[ro]p[ri]e: u[bi] sub: n[on] d[icitu]r. c[on]s[ider]a n[on] d[icitu]r in
 p[ro]p[ri]e hac ante g[er]itit p[ro]p[ri]e: u[bi] sub:, s[ed] id d[icitu]r
 quo aliquid affirmat, s[ed] alia c[on]s[ider]a: qo c[on]s[ider]a etm
 in hac p[ro]p[ri]e tantum sumit materiam.

Vry: 4. in hac p[ro]p[ri]e qua d[icitu]r: petrus e homo e p[ro]p[ri]e
 i. c[on]s[ider]a eodem modo ut 2da ante g[er]itit sub:
 u[bi] p[ro]p[ri]e: sub: petrus u[bi] hoc: atq[ue] i c[on]s[ider]a e sub:
 qo c[on]s[ider]a ante g[er]itens p[ro]p[ri]e: u[bi] sub: e sub: R:
 d. M. i c[on]s[ider]a ante g[er]itit p[ro]p[ri]e: cum sub: s[ed] i ma
 p[ro]p[ri]e simplex s[ed] i p[ro]p[ri]e accipit c. n. s[ed] hoc
 p[ro]p[ri]e complex[um] ad altera p[ro]p[ri]e, ante g[er]itit
 p[ro]p[ri]e: u[bi] sub: ne: M. et d. m. s[ed] p[ro]p[ri]e c[on]s[ider]a e
 sub: in p[ro]p[ri]e g[er]itit et g[er]itit, in qua p[ro]p[ri]e: u[bi]
 sub: n[on] g[er]itit c. m. e sub: in p[ro]p[ri]e simpliciter,
 in qua p[ro]p[ri]e: u[bi] sub: g[er]itit n. m. et c. in hac
 p[ro]p[ri]e g[er]itit p[ro]p[ri]e: e homo e p[ro]p[ri]e 1. c[on]s[ider]a semel ac
 cipit formal et semel material. In p[ro]p[ri]e
 simpliciter accipit formal, quia in illa ante g[er]it
 hit p[ro]p[ri]e: u[bi] sub: at ibi nec sub: nec p[ro]p[ri]e: est.
 In p[ro]p[ri]e d[icitu]r g[er]itit sumit materiam: quia in illa
 n[on] d[icitu]r id, quod ante g[er]itit p[ro]p[ri]e: cum sub: s[ed] id d[icitu]r
 quo aliquid d[icitu]r. illud autem quod ante g[er]itit
 in hac p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e: u[bi] sub: d[icitu]r 2da c[on]s[ider]a

quomodo n' e' quod i: epla respectu p'p'is q'nta e
sit sub.

Obi: 7. ois defi: debet ee' clarior suo definito
p' nra de: t'ra n' d' clarior definito p' t'ra
go n' e' bona. prob: n. faulig quofumq' quid
sit t'ra qm' sit quid resolvere p'oen go defi:
n' d' clarior definito. **Ac. Ma. m. in prob: d. an.**

faulig quofumq' q'nta quom' rudi quid sit
t'ra c. a: q'nta algo p'ientifis n. a. et con:

Vige: hoc defi: explicat id' p' idem: go n'
d' clarior p'ro definito. prob: a: hoc defi: ex

pliat t'ra p' id' in quo resolvit p'ro t'ra in
p'ro: l. sub: atqui hoc ipse e' ee' t'ra: go

nra de: explicat idem p' idem p' t'ra p' tes:
Q: 1. retorquendo argu: defi: hois qua' t'ra:

hois e' aal r'onale explicat hoem p' aal ra:
atqui aal r'onale et homo st' idem go de: hois

explicat idem p' idem. go n' e' bona
Q: 2. ne: a: in prob: es: Ma: d: m. p' hoc ipse

e' ee' t'ra realr loquendo c. m. formalr
es: n. m: et d: c. go expli: idem p' idem realr

c. formalr: n: c. ois de: debet ope realr idem
aut definito, formalr t'ra diversa, hoc e' debet

clarior cognoscem causare in quofente quam
definitio p' solo acceptu. p' hoc ad metra

e' defi: p'ntinent. Articuly 2: 1 quofup' p'is
p'arming. S. i' mas de t'ra no' formalr et

oficibus item de p'gnificativis et d' p'gnificati
70.

Articulus II^{us}

Quotuplex sit Terminus. de ter: forli

§. I.

De Termino formalj et obiectivo, item de significativo et nō significativo.

Dividit ter i. in obiect: et formalm. Terz obiect
est illud obi. seu illa res, de qua aliquid
in proe nes: vo: l. scripta affirmat aut que de
aliquo affirmat l. negr.

Terz formalj est ut p quod terz obiect: representat,
ut autem res representari l. p cognoscit l. p
vires. l. p scriptura. vide terz for:
hōdividit in terz men: vo. et scripta. contra
hanc dispositionem et subdividit.

Deus i. terz obiect: nō gstruit proe proe dicta:
ergo nō e proe dicta terz. probat a: terz obiect:
gstruit proem obiect: s proe obiect: ut quodm gstr.
nō e proe proe dicta: go terz obiect: nō gstruit
proem proe dictam. G: hanc feat totū, quod terz
obi: nō hō proe dicta terz, sicut neq. proe obiect: e
proe dicta proe, sō hinc

Interes go mala e diviso, que terz dividit in
form: et obiect: . G: ne: ~~indivisi~~ indiviso
enim hoc terz in form: et obi. probabilij nō e
diviso generi in species, sicut tal; ut talis.

dicitur quod veniat singulari membri. Inwardibile
 per. Partes dicitur analogi in analogatum
 id est talis ut ratio dicitur scilicet in principali
 palitru et proe quod veniat soli transformali
 secundario vero et minus proe tras ob. sicut
 si dicitur hoem in hoc. vero et pichu
 vige: ut quod dicitur proe dicitur sub. l. proe. est
 proe dicitur tras. si tras obice. d. proe dicitur
 sub. l. proe. go d. proe dicitur tras. Mi d. nob. p. d. f.
 tras ob. e. veie. ut, de quo aliquid dicitur, l. quod dicitur
 altero dicitur: go d. proe dicitur sub. ut proe.
 G. n. M. quod dicitur illud sit tras quod dicitur proe. l.
 sub. proe dicitur. l. d. M. quod dicitur proe dicitur
 proe. l. sub. et d. pars se dicitur proe proe
 dicitur d. tras c. M. quod dicitur proe. l. sub. proe dicitur
 d. tra e. pars se n. dicitur proe proe dicitur
 n. M. et d. m. si tras ob. d. proe dicitur proe: et
 sub. et dicitur proe proe dicitur n. m. et n.
 dicitur proe proe dicitur c. m. et n. c. r. d.
 dicitur d. quia ad tras. proe dicitur n. t. d.
 requiritur ut sit proe. l. sub. quod dicitur, sicut
 sit sub. l. proe: in proe proe dicitur et illa
 dicitur tras pars in ordine enim ad proe
 ois tras dicitur: atque tras ob. n. dicitur
 proe proe dicitur quia tras dicitur proe
 ob. proe vero formam et proe dicitur
 nullo modo dicitur: go n. d. proe dicitur tras.
 Divid. d. 2. d. d. formali. scilicet vocalis et scriptis
 in signi. et n. signi. signi. d. qui ex voluntate
 talis et in scriptura habet vim aliquam

significandi et vocē hōi, can, fēo, p.
 Tūc n̄ signi ē qui ex volūte hōi n̄ signi-
 ficat aliquid ut plūtri. sēmitāp̄is. et representat
 Dicitur vocē significatiua ē qua ex insti-
 tutione hōi aliquid significat. De plūtri!
 Cūm aliqua vox ut aliquid significare natu-
 rals ^{subiāt} et ex institutione hōm n̄ natu-
 raliter omnes voces aliquid significant
 quia significant saltem illud qui profert
 hanc vocē e.g. plūtri, vivere, n̄ autē
 qualibet vox significat atq; ex volūte
 hōi quia n̄ qualibet vox ab hōib; d̄ in-
 stituta ut significet aliquid quod alias ex
 natura n̄ significat, illa igit; solū vox
 dicitur tenet significatū, qui ex libere insti-
 tutione hōi ē. Deī auct̄ n̄m significandi
 aliquid, quod alias ex natura sua n̄ significat
 quib; ē vox hōi, leo, equus, f.
 Dicitur i. si vox nihil ē tūc significatiua
 et n̄ vox plūtri ē tūc signifi: s; p̄rigē
 veni go et poss; prob: M. ideo vox nihil
 ē tūc sig: quia nil significat, s; et n̄
 plūtri nil significat go et n̄ plūtri
 ē vox sig: s; n. M: it; prob: d; M. ideo
 vox nihil ē tūc signi: quia nil signi:
 quia ^{ita} quia nuda ex insti: hōi habet
 significandū n. M. quia nil significat
 hōi ē quia sig: negat et excludit
 vis ent; c. M. et d: n. s; et n̄ plūtri nil
 significat, id ē nuda ex insti hōi n̄

habet vim significandi, nihil signi: id
 i signi fiat sicut vox nihil negat et excludit
 certis n: m: e. vox go nihil ex intri: hoc significat
 ipse nihil seu calupniæ o: rei: vox
 autem plitri nec significat re nec
 negat et excludit: rei: adeoq; omnino
 n: e: vox significativa.

7. Vigebis 1. si plitri n: significat nihil tunc eo
 ipso aliquid signat s: iusta dicta n: signi: nil
 go signi: alq; q. sicut prius disti: M. si plitri
 n: significat nihil id e: si vox plitri n: e: talis
 vox, qua nullam propterea habeat signi: sicut alq;
 signi: s: c. M. si plitri: n: signi: nil, id est n:
 significat id quod vox nil significat, sicut alq;
 signi: n: M. et d. n. s: plitri n: signi: nil
 id est n: signi: nil id e: n: est talis
 vox nulla propterea habeat signi: n: n. et corp.
 Vigebis 2. vox plitri signi: nulla rem go signi:
 alq; scilicet nulla rem q: n. a. plitri nullo
 quodam h: signi: s: n: signi: nulla signi:
 aliud enim longe e: nullam habere signi: et
 aliud nulla signi: signiare.
 V: 3. si plitri fait venire in cognosc' aliusq;
 tunc signi: alq; s: plitri fait venire in
 cogn: aliusq; go vali: signi: i: pro: n. plitri fait
 venire in cognosc' tunc n: significandi ut primo
 audio vocem plitri statim venio in cognitionem termini
 non significandi, seu quod plitri nil significat
 q: concepta n: neg: Mj. in probat' d. a. vox.

pluribus fait venire in cognoscere tri non
 significativam immediate et tunc ex vi huius
 vocis ad hanc significandam sicut faciunt venire in
 cognoscere ista voces nil significo n.a. fait
 venire in hanc cognoscere ex defectu vis signi-
 ficandi huius vocis seu institutoris ad aliquid signi-
 ficandum et medietate tantum huius huiusmodi tran-
 sicut a. et n. e. eo ipso enim quod verba voce pluribus
 non veniat in cognoscere aliquid significandi inde si-
 nem discurso: hoc vox quod audio nulla proferat
 habet significandi et inspicit: hanc quoque tantum dicitur
 et significandi.

Vi. 4. vox pluribus a philosopho dicitur instituta ut sig-
 nificet tantum non significandi in. go alii: signi-
 ficandi: n. a. pluribus enim tantum dicitur pro exemplo
 tri non significandi non autem dicitur instituta ut alii
 significandi imo philosopho dando hoc Exem: quod
 protestantur, quod nulla velint per hoc tribuere vim
 significandi huius vocis, hinc libertatem reliquit
 alii quancumque alia voce facta pro Exem: pluribus
 facit.

Vi. 5. Et vox nihil non fait venire in cognoscere
 alii rei, et tunc dicitur significandi: go etiam vox
 pluribus erit tunc significandi: etiam non dicitur in cognoscere
 alii rei. N. d. a. vox nihil non dicitur in cognoscere
 alii rei positiva e. n. a. non dicitur in cog. alii rei
 saltem negativa et ab intellectu suo modo cognoscere
 huius n. a. et conse.

Vi. 6. illa tunc dicitur significandi qui potest institui pro
 significationem: atque etiam pluribus potest institui pro
 significationem: go est tunc significandi. (probi: n.)

ista proo: pluri n' e vox significativa d
 proo signifi: si hanc proem constituit tunc n'
 significat. qd tunc n' signi: d' tunc signifi:
 N. d. mai. quod pt constitucere proem adequat seu
 totaliter significativa, ut d' cuius proo partu
 ois st signifi d' tunc signifi e. M. quod pt
 constitucere proem tunc inadequat seu secundu
 quu signifi d' tunc signifi n. M. et sic
 distincta n. e. et n. conp.

8. Vige: 7. vox pluri salte signifi: se ipsa, qd id d' tunc
 signifi: N. d. an: signifi se ipsa naturalis e. a. ea
 instrit. hōu n. a. et d. c. qd d' vox signiva natlv
 e. c. ex instrit: hōu n. c.

Dies si duo, hōu d' vox homo d' vox signiva et t'
 tunc se ipsa signifi: qd et pluri pt diu vox sig:
 niva, licet tunc se ipsa signifi: N. n. a.
 quod hanc vox hōu tunc se ipsa signifi: Q. d. an:
 signifi tunc se ipsa in ista proe e. sig: tunc se
 ipsa d' nunqm ad instrit: hōu signifi alq
 aliud n. a. et c.

Homo n' dico d' tunc signifi: qd, quia in hac proe se
 ipsa signifi, si ideo quia ex instrit: hōu instrit
 signifi ois aal rōale. S. 2. de tunc categoria.
 et synategore: item de simplicii mixto et complexo
 de absoluto et collotativo.

De Trino Categoria et Syncattico, itm de sim plici mixto et complexo de absoluto et connota tivo.

Tunc signifi dicitur in cate: et synatego: catemy
 d' est predominativu est, qui hō sam refertur signifi
 ut se solo possit ee. pra: l. sub.

Tales trii sūt oīa substantiva itēm et adiectiva
iuxta opinedo, philippu et comen' formalitatu
feste opinedo q̄tra De rando et Ariya

Synactem q̄ trii sūt, qui n̄ h̄t h̄t p̄futa signia, ut
p̄ solo p̄fite c̄e p̄o. l. sub. h̄t h̄t illa, trii
triinagat, illi certu' mod' signandi tribuit.

Tales trii sūt signa univ'ersalia et particularia
qualia sūt oīa, nullq̄, aliqui, unus, alibi, neutel,
altesutes s. itēm numeralia, adverbia, participia,
caly obli. uti phorica, amptoy et alij aserunt.

h̄n avty Colliges triu' signa: n̄c̄ h̄n triu' signa
Dūp̄, uti ip̄s quā n̄ p̄fite c̄e p̄o. l. sub.
p̄oīs, s. h̄n triu' aut affectio p̄o. l. subli.

Dies i. cū Ariya adiectiva sūt soly n̄ signant p̄fite
q̄o n̄ sūt h̄n categori. p̄o. a: adiectiva t̄m sūt
n̄ficient p̄fite h̄n quando adiungunt substantia.

h̄n, q̄o sūt soly p̄fite n̄ signant h̄: d. a.
Adiectiva sūt soly n̄ signant p̄fite, ut i' h̄n p̄fite
et substantia: transeat a. n̄ facti ita p̄fite

ut sūt soly p̄fite c̄e p̄o. n. a. h̄n p̄o. a.
itē n. a. l. adiecta exim n̄ t̄m, quando adiu
gunt substantia s. etm sūt soly p̄fite c̄e p̄o.

q̄o n̄ t̄m quando adiungunt substantia signant
p̄fite h̄n p̄fite intelligendo in seip̄s expletato
Dregh. Adco trii aliqui, nullq̄, n̄ sūt trii categori:

quia n̄ p̄nt c̄e p̄o. nisi subintelligat subst.
aliquod: s. etm adia n̄ p̄nt c̄e p̄o. nisi
subintelligat aliqua substantia: q̄o neq̄ adia sūt trii
categori: h̄: conceptu M. d. m. adia n̄ p̄nt c̄e

p̄o. nisi subintelligat substantia: quod ip̄s adivim
impletate id signat et includit a. m. nisi intelli
gat substantia: aliud, quod n̄ iam in adivo n̄ nihil
a. m. et d. c. q̄o adia n̄ p̄nt c̄e trii categori.

nisi illud substantia: quod requirit ad p̄o. ut invol
veant c̄: comp. si illud subst. iam involvant n. c.

Inq nullq, aliquis, p. n. ideo trini catog. n. st quia
 n. pat. ce. pra. nisi subinleq. aliquo substan.
 p. ideo, quia idud substant. quod debet subinleq.
 nullo modo includat, p. aliunde primu. l. ex
 ipso substant. adiectione l. ex circumstanti
 debet deseri: et, p. dicitur: nullq. d. in templo.
 Dies 2. ideo trini aliq. nullq. p. iuxta nos sol.
 n. pat. ce. pra.: quia substant. quod ad effecta illoru
 signioe requirit, n. signiat, n. hostipos trinos:
 p. aliunde debet colligi, atq. hoc ita fit in
 aliq. adiri, qo. neq. alia trina p. sol. pat. ce.
 pra. mi. prob. quando dico petry d. docty n. d. u.
 p. certy. et sub pra. docty subinleq. h. o. l. Angly
 qo. illud substant. quod ad effecta huius trini docty sig.
 nioe requirit, in hoc trino docty n. includit.
 Ideo d. de aliq. adiri. q. concepta na. n. m. in polo.
 c. a. n. c. l. d. qo. n. quod ad effecta huius trini docty signioe
 requirit, n. signiat. Et Inq. iste docty n. includit
 illud substant. quod huius et n. unice volo praecise
 n. c. d. d. Inq. docty n. includit o. illud substant. quod
 sub hoc trino fit intelligi. C. c. signiat qo. Inq. docty
 d. q. et involvit hoc determinatum substant. ens l. res
 p. h. doctrina. quod substant. u. se solopit ce. pra.
 et in hoc proe aliud n. praedice, quod ens habens
 doctrina, ideo etia adiectione, quod illud substant. in
 volvit pt. ce. pra. licet indeterminatum habens docet
 n. signiet, contra Inq. aliq. nullq. p. nullu. proq.
 ex communi use et accepto involvunt substant.
 quod in proe necessario praedici debet p. illud uni.
 ce. ex circumstanti est colligendi. qo. nulla d. parita.
 Dies 3. etia in dico petry d. aliq. aliq. signiat
 ens habens determinata particularite. qo. etia huius
 Inq. n. involvit substant. q. negantem ens
 falsu. cui d. quod ille qui dicit petry d. alq. aliud
 praedicare n. velit quam ens huius determinata parti.
 utlante l. certe si profereas talia proe aliud
 de petro praedicare n. intendat, illud n. ex hac voce

aliqui, sicut ex circumstantiis et desumendum.

Quæstio. Quæ etiam triplex signa: scilicet solo potest esse præ: in hac
 v. g. præ aliquid et triplex signa: go falsa sit dicta. *¶*
 etiam d. a. etiam triplex signa: scilicet materiali acceptio
 id est hæc vox complexa triplex signa: scilicet solo potest esse
 præ: c. a. triplex signa: scilicet formali acceptio, unde, tres
 præ triplex signa: scilicet hæc vox triplex signa: v. g. aliquid
 nulli. scilicet solo potest esse præ: n. a. etc.

Triplex categoria: dividitur in simplicem, mixtam et complexam.
 Triplex simplex dicitur una categoria uti equus, homines
 triplex mixta dicitur triplex categoria et signa uti hominibus. v. g.
 omni homo. Triplex complexa dicitur, cuius partes sunt triplex
 categoria: quæ in una se habent quæ diversa signa
 quæ etiam in complexa retinentur. E. g. homo dicitur,
 petrus et Paulus. v. g. voces synonymice l. n. genera
 l. habent seorsim alia signa quæ iuncti ut Res
 publica n. scilicet sunt quælibet. Triplex absoluta est ca-
 tegoria scilicet. l. substantive præposita. Quoties
 dicitur categoria: ad rem aut signa dicitur modum ad rem.
 §. 3. de triplex genere et abstracto.

De Trino concreto et abstracto.

Dividitur ulterius triplex categoria: simplex in concretam
 et abstractam. concretam dicitur, qui signat rem per modum
 proprii ex substantia et forma. duas igitur partes
 involvit quodlibet concretum sub: substantiam et forma.
 nōe substantiæ huius intellectus illa pars, quæ ab altera
 parte denominatur accipit, unde etiam vocatur deno-
 minatum l. sub: denominationis, item significat ma-
 teriale, quia dicitur materia l. quasi materia cui altera
 pars adhaeret aut inheret. forma autem dicitur illa
 pars concretæ quæ alteri parti denominationis tribuitur

ideoq; formale nominans ita significat for-
male appellat.

Itaq; abstractus est, qui signat sola formam
velut à sub: praesens. Res clara in Exemplo.
Dorty si exponat hic tunc id signat ac res
aut sub: habens doctrinam. Vult qd duo sub:
res seu sub: quod habet doctrinam et ipsa doctri:
res seu sub: has doctri: dicit sub: quare quia
est illa pars quare, que accipit denominationem
ab altera parte qua quare signat scilicet
à doctrina. Dort: autem est forma huius
quare quia est illa pars quare qua alteri sua
parti tribuit denominationem dorty. Dorty itaq;
est tunc quare, tunc doctrina verò est tunc abstractus
quia signat formam in hoc quare dorty ut
praesens à subiecto.

10. Porro sunt forma, quae subto alicui denominationem
tribuunt et variae ita variae quoq; et diversae
quare, celeberrimae et quae dividit quare in proprium
et metaphis: essentialis et accidentale.

Quare si denominationem propriam est, cuius forma est
realis distincta à sub: (realis autem distinguitur de un:
tus quorum unus non est alteri) tale quare proprium
est tunc dorty quia forma huius quare scilicet
doctrina est realis distincta à sub: scilicet hoc,
qui denominat dorty.

Porro alius est quare proprii: intrinsecus, alius ex:
trinsecus: quare proprii: intrinsecus: est, quando forma
illius quare in se ab sub: suo inheret. quale quare
est dorty, alio q; quia forma scilicet doctrina
est albedo realis distinguitur à sub: illi in se et
inheret. Quare proprii: extrinsecus: est quando

forma i contra sub: denominatur. Tale e
participium *visu* na *visio*, qua e forma dno:
mirari huius *quasi* i contra e *visu*.

Querebuntur meta: e, cuius forma n realis s tota
formalis seu iuxta nos rati e distincta a
sub. pos. Tale e hoc, humanitas enim qua e
forma huius *quasi* tota formali et p que dum
distinguitur ab aiali, illo seu sub. quod deniat
non. Querebuntur essentialia e, cuius forma e de
essentia subti, et si quid forma illa sit
de essentia meta: subti: d. e si involvatur
an definire subti. *quasi* eud dicitur essentialia
meta: ubi quiritur in *quasi* rati, cuius for
ma scilicet: rati, d. de essentia meta: et
ingreditur defice sui sub. scilicet: huius qui dicitur
rati.

Quod si forma n involvatur in definire subti, re
visu. In sit idem seu sub. vocat *quasi* uttle
psi: huius modi *quasi* e tunc visibile quia
visibilitas qua e forma licet n ingrediatur
defice huius, tunc sui sub. rati, tunc idem e cum
sub. scilicet: hoc.

Querebuntur demum, accidentalia simpliciter et absolute tale
e, cuius forma neg, involvitur in defice sub. neg,
rati, d. idem ut sub. Talia *quasi* p. *quasi* dicitur

Alio modo dicitur *quasi* rati predicari sui
propositioni s. in *quasi* materiali seu denomi
nativa aut predicativa accepta. hoc modo tunc
sunt *quasi* si proponat sui rati, p. p. s.
sub. d. ita, ut in resolutione *quasi* volu sub.
importet et exponat in recto seu nominativo
ut in hac p. *quasi*: *quasi* ambulat.

si enim queritur hujus similis pro solo sub: ut in res-
 pōe sola sub: exponatur in recto forma autem sil.
 hujus in obliquo. si enim respo. debet pro
 homo currens hujus est ambulans.

2.º in queritur formale per reduplicatōe accepto
 quomodo accipit queritur, si similis pro sola forma
 ita, ut in expōsioe queritur sola forma exponatur
 in recto et sub: in obliquo. si accipit queritur
 alba in hac pōe: alba quae albedo accidens.
 si enim exponi debet albedo inherens subto v.g.
 bono et accidens. hanc autem exceptio. formalem
 per reduplicatōe queritur solemq. indicare
 adiectas particulas, quae, quatenus, ut sunt
 in queritur. Intenduntur tamen eiusmodi particulae
 etiam adiungunt queritur materialis accepto, s.
 minus proprie ubi dicitur phospha et hanc
 tamen signat formam queritur n. oblatore quo
 minus pro: quatenus sub: ut in dicitur logic
 qua logica sit et Rhetor. per enim et Logic
 non oblatore logica sit et Rhetor.

3.º in queritur essentialis et queritur accepto
 quo modo accipit queritur, si supponit pro sub: et
 forma similis. ita ut in expōsioe queritur
 utrumq. veniat in recto, ut sit, sed dicitur
 alba et profertur accidentale. si enim exponi
 debet queritur alba: subto in inherens albedo
 et similis ipsa albedo et profertur accidentale.
 Quare quando sola sub: aut quando sola forma
 aut quando sub: et forma simul in expo-
 sioe queritur exponi debet in recto.
 si hanc sola sub: in respo. exponi debet
 in recto, quando aliter et raris extremis queritur
 queritur eade solis subto, tunc quod idem best si

si solum subiecti quæti capiunt ut immediate
 identificatum aut per copulam connexum cum
 altero prois extremo ut fit in hac p[ro]p[os]i-
 tione quæto albi. paries est albus tum vero sola forma
 exponi debet in recto quod sola forma quæti
 capiunt ut immediate identificata aut quæta
 cum altero prois extremo ut fit in hac p[ro]p[os]i-
 tione albi. quia albi est accidens.

Tunc denique subiectum et forma simul expo-
 ni debet in recto quod forma simul et sub-
 iectum ut immediate identificata aut
 quæta cum altero prois extremo ut fit in
 albi est compositum accidentale.
 d. x. de his finito et infinito, transcendentali et
 non transcendentali.

§. IV.

De Trino finito & infi- nito, Transcenden- tali et non Trans- cententali.

Trinus finitus seu finitans est, qui aliquid determi-
 nate significat, ut Deus, homo, lapis &c.
 Trinus infinitus seu infinitans est, qui aliquid negat
 determinate, si probent quod negat nihil
 aliud determinate significat, in determinate
 vero et quæta omnia reliqua talia entia quam
 non entia significat. Talis trinus est non homo
 non equus, non videns.

Notandum autem ut ex tunc finito intra
 proe fiat infinity, debile particula
 in tunc finito inmediate proponi neq[ue] affi-
 cere seu negare copula principium aliis
 proo est negativa, qual[is] tunc n[on] d[icitur] proo
 infinitum. hinc d[icitur] in h[is]
 2 proes: ho e[st] n[on] homo et ho n[on] e[st] ho
 proe cui e[st] affirmativa et infinitum
 na[men] sensu illig[er]e, ho e[st] alq[ui]s, q[uo]d n[on] e[st] ho.
 ubi vides, solum hoc n[on] affirmari de bene
 reliqua vero o[mn]ia indeterminate et ing[er]e
 affirmari. posterius vero proo in negativa
 quia hoc negat de bene et nil aliud
 affirmat. Ut q[uo]d p[ar]t[ic]ula n[on] accipi-
 tur infinitante, si negante inmediate tunc
 finito, l. negante, si proponat copula
 principia illa[rum] negat.
 Copula principia autem d[icitur] que d[icitur] in
 in sub. l. pro: s[ed] que querit sub. ip[s]a
 pro.
 Utq[ue] transfundens iuncta comune supra
 o[mn]i teste p[ro]p[ri]a e[st] q[ui] de oib[us] ad sol-
 ven[tes] reb[us], id e[st] de oib[us] existentib[us], aut
 saltem de possibilib[us] p[ro]dicari p[ot]est. hui[us]
 modi 6. numerantur t[er]mi, res, ens, veru[m],
 bonu[m], alq[ui]s, unu[m]. quos o[mn]es dialectici me-
 moria causa p[er] vocem reubar ex initialib[us]
 eorundem litter[arum] p[ro]p[ri]a solet signare.
Res. signat entia seu natura alicui[us].
ens. n[on] repugnante ad existende[m].
veru[m]. absolute ut vere q[ue]ri possit

Donu. entitativa seu positiva perfectio
Alp. seu aliud quid, distinctio rei ab
 aliis re. Unu. significat autem qua
 res e' indivisa in se.

Tray n' transcendens i' ille, qui n' de
 oibz, s' totum de uno vel aliquibz, aut
 qui n' de veri, s' solis rebus, s' etm de
 ficti, dici pot. I. g. substantia, accidens
 s' t'rai n' transcendentes, quia n' de oibz
 s' totum de aliquibz dici pot. I'm ima
 ginabili, s' tray n' transper: quia non
 solum de veri, s' etm ficti, rebz dici pot.
 Notan: In quod recentiores illud t'rai
 qui n' solum de veri, s' etm ficti, rebz
 dici pot et tray imaginabili, appellant
 hanc t'rai transper. D. s' de t'rai univoco
 equivoco et anallogo.

§. V. De t'rai univoco equivoco et anallogo

Tray univoco e' nomen comane pluribz
 quod de oibz, ad qua signanda primario
 e' instituta, predicatur eodem signico,
 et aal, hoo, substantia s.

Tray equivoco, s' t'rai dicitur e' nomen
 comane pluribz, quod n' oibz ad qua
 signi: primario e' instituta, credit in
 eodem signico, talz est vox Gallus

quo d' instituta ad signandaq; primario
 Galu gabirau' ac hoo' natu' in gallia.
 Sing analogg d' nomen com: plu: quod
 uni q'ent primario alteri secun:
 itq; p'p'ie q'entia' quada' seu q'ent
 id, quod h'nt int se in eade' illa
 quo p' nomen signat. Talz h'ng d'
 V. g: vox hoo' respecte hoo' veni cui
 primario q'ent et respecte hoo' p'nti
 cui secundario tribuit. itm h'ng sang
 respecte aialz sibi et colorz; na' et
 aial diuis' sanu' et iibz sanus et color
 sang aial quidm sanu' diuis', quatenz
 h'nt p'fata' humoru' temperie, que
 d' ipse sanitas. iibz vero sang diuis'
 quatenz d' hanc temperiem p' sanite'
 q'unt, camq; effici' l. q'ervat. s' d' d'
 diuis' sang quatenz d' effectz et p'p'ie
 sanitz. ubi vides hanc sang primario
 q'entire aial, secundario vero etia' iibz et
 colorz p'p'ie q'entia' et connexione
 quod h'nt int se in illa eade', quo p'
 nomen sanus signat.
 Subdividit h'ng analogg in analogg
 p'p'ioz et analogg attributionis
 Anall: p'p'ioz d' nomen, quod q'ent
 uni primario et alteri secun: p'p'ie
 similitudine. s'ci vox r'isq; p'p'ioz
 q'ent hoo' identit' secundario vero et p'p'ie

similitudine praeo versanti. huc pt
 rent metaphoris et Allegoriae.

Analogia attributionis e' nomen quod venit
 primario et alteri secundum: huius generis
 ne

si tunc sicut primario venit hoc
 sicut secundario autem etiam sicut sicut
 in medicina tunc in causis sicut
 huius metamorphosis refertur.

Porro illa res cui principalis attribuitur
 tunc allegorice vocatur analogata primario
 in vero tunc secundario analogata secundum:
 dicitur dicitur. Ex dictis:

Colliges i. no licet n' possit idem tunc e' univocum i. e.
 simul et strikte equivocum, hoc in eundem tunc
 e' si univocum et analogum quia idem tunc qui
 vobis ad qua signanda primario e' attribuitur
 in eadem signanda venit, ut si e' dicitur tunc
 alteri. Hoc vix erit tunc univocum: qui n' possit
 analogum, respectu in diversorum, nam respectu eorum
 ad qua signanda e' in primario attribuitur sicut
 univocum: resp. vero eorum omnium, ad qua e' et in primario
 et secundum: signanda est in ipso: e' analogum.
 si tunc hoc e' in ipso ut in primario signat verum
 ad reale, et de vobis analogis tunc analogis
 casu in eadem signanda ad eorum resp. illorum e' tunc
 simple univocum, dicitur in eadem signat imagine
 hoc, atque adeo etiam hoc de aliquibus praeo et
 in signanda aliquid diversa, et resp. illorum e' tunc
 analogum.

Dicitur: 1. ex dictis sequitur, Deus tunc, sicut e' univocum
 vobis sequela n' potest admitti: eo nos id unde sequitur
 M. prob. tunc dicitur venit pluribus diversis personis

in eadē signō: qd d' hinc univ. R: n. s. e.
 quela: in nob. d. a. hinc Deo q'ent pluri
 by perso. Divini, qua tu persona s' unū alqd
 in natura Divina s' hinc Deo signata c. a.
 qua perso. s' plures in natura Divina p' hinc
 Deo signata n. a. et c. Ad hinc univ. uenit
 requiritur q'entat pluri, qua sint plura
 in rāe s' hinc univ. signata. sic ut hōs fit
 hinc univ. et q'entat pluri, dōt dari plures
 in rāe humanit, qm hinc hōs signat et de
 hinc in eadē signō dōt in hinc p' d'ari.
 Ita etia ut hinc Deo cet univ. et q'entat
 ret pluri, dōt dari plures in rāe
 natura Divina, qm hinc Deo signat: atq' 3.
 persona, licet plures sint in rāe personalit
 s' tu unū alqd in natura Divina. qd p.
 Diget: hinc Deo q'entat pluri, Digetationem
 in eadē signō: qd adhuc d' hinc univ. R:
 n. a. co' ipso enī, qd etia q'entat unū cē
 Deo, etia q'entat, qd n' nisi. Stultel et falso
 hinc Deo de s' idōl et sp'ialibz p' d'icent.
 Dies: 2. salm sequit' hinc p' d'icent, qualz
 s' petro, p' d'icent, cē hinc univ. sequela itōd
 n' s'it admittit, qd nec in unda sequit'. p' d'icent.
 sequela vōx petro q'entat pluri, petro in
 eadē signō, nam in quolibet signat hōc
 atq' talz vōx d' univ. qd vōx petro d' univ.
 R: n. s. e. Maion in p' d'icent. n. a. d' rāe
 addita p' hinc petro et alioz similes, unū
 p' d'icent de hōc a signifiare illa d'eter
 minati hōc a. et in aliū, et s' p' d'icent.
 Dicit de hōc b. itōd signat illū d'etermi
 natū hōc b. qd n' q'entat pluri in eadē
 signō. C'ent q'entat hōc a. signat hōc a.

U' autm hoi b. f. n' figiat hoc à s' hoc b.
 go id in diversa figioe q'ent hoi b.: sunt
 go huiusmodi huius huius quae voce n' autm
 signioe. §. 6. te hno singulari comen' et
 parti:

§. VI.

De Trno singulari Communj et particulari

Trno singulari e' qui hnt de uno determi-
 nato predicari p't, talis p't: petry, pauly p.
 Trno singul: e' p' h' res f' illu signiata etm
 in diu. du' aspectib'. Est autm h'no singula:
 seu individuu aliud ex nomine ubi petry
 Roma et alia noia p'pria, et aliud ex de
 monstrate q' d' hoc, quae in p'prio
 signo demonstratio: v. g. huius hoi.

Trno comunj e' qui predicari p't de plurib'
 uoivoce ac diu'isim v: g. hoi, aal p. ubi
 nota d' quod p'cedente §. de hno uni:
 infinuari, videl' let hno quae d'bre q'ent
 plurib' quo p't plura in re f' hnt illu
 signiata; unde h'no dey fiunt f' d' uni' so.
 ita n' d' quai. Dicit autm diu'isim q'ent
 plurib', quia d'bt illi ita q'ent, ut ras
 p' nomen quae signiata de quolibet inferio-
 ri in tota collectioe q'ento p'p'rii p'ndiij
 possit. hinc huius exercitib', populy p. n'
 p't huius quae res p'ate unij, determinadi ero
 exercitib' et populy, quia n' pnt p'ost p'ra
 dicari de plurib' in uno populo q'entib'
 Dicit sol' d' h'no quai et h' n' p't predicari de

pluribus univoca go p. N: d: a. et tunc
 n: p: predicari de pluribus actu existen-
 tibus c. a. n: p: pro. De plus: saltem pos-
 sibilitibus n. a. et c. Ad rari hinc quibus
 sufficit ut de pluribus saltem possibilitibus possit
 predicari univoca
 tunc particularis, et hinc de se quibus
 et ad hoc signum particulare aliqui restricti
 ad unum indeterminate signifiantur v. g.
 aliqui hoo.

Tunc quibus etiam universalis dicitur, et hic
 iterum duplex est. universalis univocally
 signi et univoca: universalitate per se
 pivot et hinc quibus habens signum univoca.
 Tale est, nullo, aut simile posterior
 et hinc quibus sine proprio signo v. g. hoo
 eal q.

13. Tunc universalis univocally per se dicitur in
 5. species, quas 5. universalial seu predicabilia
 dicimus. videlicet in genere specie, differentia, proprium
 et accidentis.
 Genus predicabile de pluribus sine differentibus
 caput in quibus. Iti aal de hoc lat eade.
 Iti specie actu diffunt, illa que se diffini-
 ti et se natura ut hoo et canis. Iti aut
 dicit in quibus predicari de sub: quod est de certa
 subti. Illenore hinc et sequentia defioal
 explicand dabim in notia de universali.
 Iti dicit genus in prima natura seu subalterno
 et in primo. Intra genus / quod actu general
 ipsum dicit. Iti illud quod in linea predica-
 tionibus seu certa specie predicatur n: hoo

aliud supra se, tale e' v. g. substantia, qualitas, p.
 genus infirmu' e', quod n' habet aliud genus infra
 se in eadem serie, uti aal respectu hori. mediu'
 seu subalternu' e', quod habet aliud genus supra et
 infra se, tale e' v. g. pro: vivens, na' supra
 se habet genus substantia, corporu', infra se vero
 aaliq.

Species e' predicabile de pluribus solo numero
 differentiibus in quibus, ut hoc de petro et paulo.
 solo numero autem differunt quatuor unum n' e'
 alterum de reliquis actum habet centum ois
 finitum ut petrus et paulus. et hoc species
 modo definita dicitur etiam species predicabilis
 item infirma ac penultima, quia n' e' simul
 genus habens species infra se.

Species habet alia dicitur species qua subalterna
 dicitur e'q. illa, qua simul e' genus hinc infra
 se alia species, genus vero supra se. habet
 respectu superiori dicitur species resp: inferior.
 Dicitur genus habet species subalterna in predica
 mento hinc e' aal quia supra se habet vivens et
 infra se pro: hoc, quod e' species infirma.

Utraque hoc species tam infirma qua subalterna:
 etiam dicitur subiectibile: quia utraq. supra se habet
 genus utroque subiectu' generi, cum hoc in diffe
 rentia, quod species subalterna dicitur pure
 subiectibile: quia totum hoc unum habet de se pro.
 quod subiectu' generi n' autem quod predicabilis de
 pluribus solo numero differentiibus, quia aal
 v. g. quod e' species subal: potest dici et de
 hoc et de paulo, quia n' differt solo numero.
 Dicitur e' predicabile de pluribus in quibus quod

ut rursus de hoc. in quale quid dicitur
 quod est quidem de centis sub: sicut in prout de
 illo per modum adiacenti generi, dicitur detes-
 ty ad certam speciem: sicut rursus est differentia
 horum quae adiacet quibus generi subiecta est
 illudque detestatur ad speciem humanam.

Dicitur differentia in subal: et in fine
 subal: et quae supra et infra se habet alia
 differentia generis speciei utque talis est per
 librum: supra se enim habet acutum et infra
 se rursus: sicut haec differentia est generis
 quia constituit genus.

Differentia infra se est quae infra se aliam
 differentiam speciei non habet ut rursus diffinitio
 talis subal: quod infra dicitur etiam descriptiva
 et attributiva per res: diversorum. Nam
 res: generis speciei dicitur descriptiva, ut
 rursus res: aliam, quia illud dividit in speciem
 generis, res: speciei vero dicitur attributiva
 ut rursus res: horum quia illud speciem
 constituit.

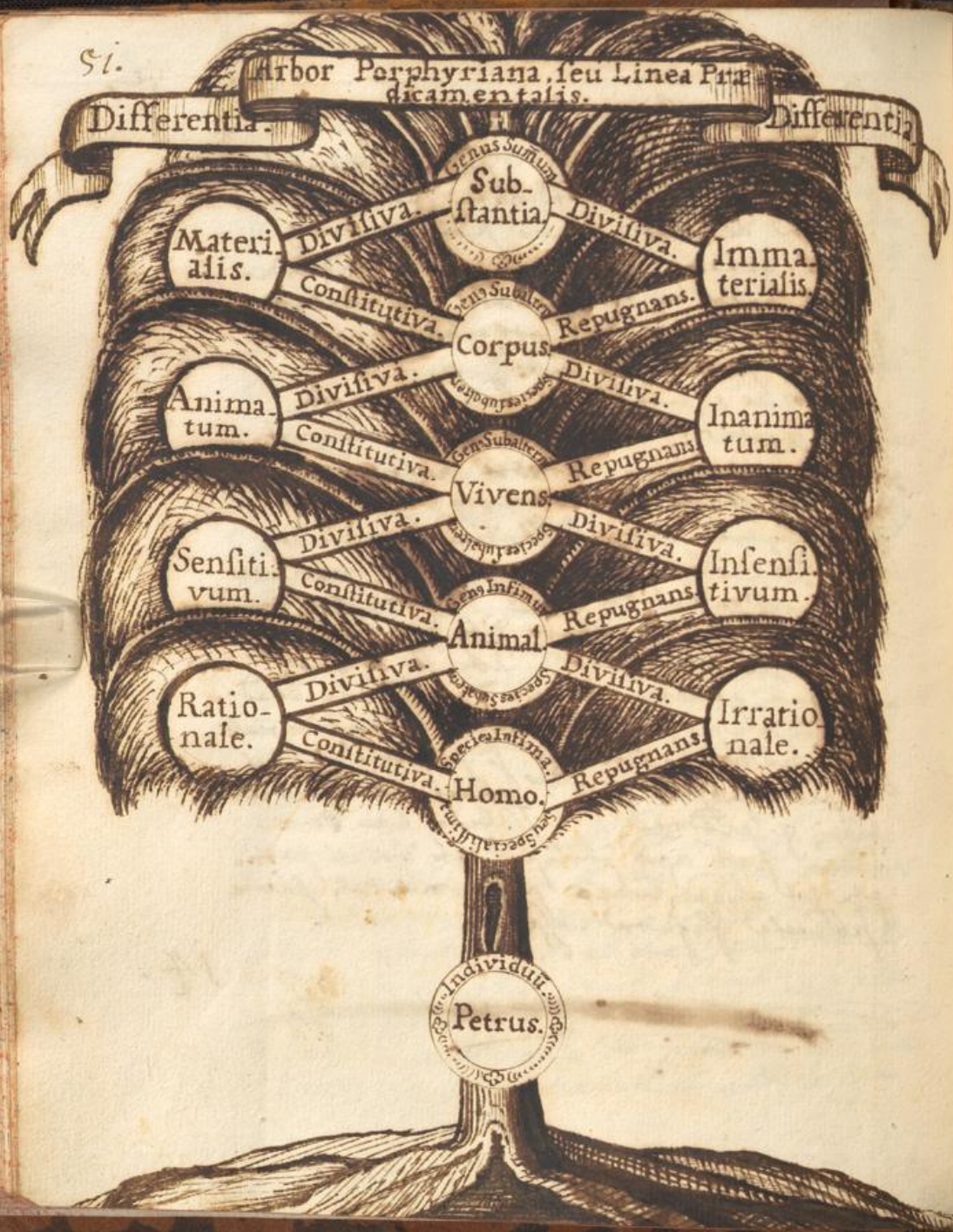
Proprium est predicabile de pluribus in qua
 est generalitas in centis. Illud vero quod
 habet ad centum prout, quod per omnes ac
 proprium generi sub aliqua specie non est
 alteri extra illam speciem generis, uti pro:
 risibile generis hoc est quod habet compositum.

Aliud est predicabile de pluribus in quale
 non generalitas in centis uti est albus de cygno
 est proprium de hoc.

Ex generibus et speciebus, si illi indic
videtur aduagas ystribit predominantibus
q' ad aliud, in ordinata serie, predi-
catione deducte ab uno sumo genere
subal: genera et species usq' ad indiv. duc
Locat' autem hic ordo predi-
cationis, quia tunc supeditat' pro quolibet quo proe
natura praecor' et sub:
Porro eo pronota ab arte signata
phi sequentibus 2. versibus comprehendunt.
Abbe per famulos fervore refrigerat istos
Quo crastabo nec tenicaty erit.
Abbe signat pro: substantie seu quantis
famulos relatiq' fervore qualit' refrigerat
action. Istos papnis. ruri ubiq'q' clas du:
ran, seu tempore, stabo fitq' tenicaty deniq'
habitu seu inuementi. hoc ita eo quop
suprema genera in qua dividit' ens et ad
quo dedunt' oia entia realia, ac entia reale
e. d. substa l. accidens. si primu d' phinet
ad pra: substantia si 2. d' phinet ad unum re:
liqui q. predominanti. Plura haec de re
viden' sunt apud philip' ut in in prome
pta sit aliq' linea predominantali phona
substantia figura inspic.

Si.

in hac linea p[ro]p[ri]e d[ic]itur q[uo]d d[ic]itur in ea
non d[ic]itur q[uo]d d[ic]itur in ea d[ic]itur ponunt
genera, spec[ies] et individua et substantia, corp[us] vivens,
rati[onalis], h[omo], petrus. p[ro]p[ri]e ponunt differentia.

Adver[bi]um 2. ea quae posita s[un]t ad l[et]er[as] simplici[um] g[ra]m[ma]t[ic]as
sunt alii r[ati]ones s[ed] d[ic]untur p[ro]p[ri]e q[uo]d hic
n[on] p[ro]p[ri]e d[ic]untur.

Adver[bi]um 3. eo latius quodlibet gen[us] patet quo vi-
cini[us] d[ic]itur gen[us] p[ro]p[ri]e remota[rum] a p[ar]te inf[er]ior[um].
Et rurs[us] eo minus latetate, quo r[ati]o[n]is d[ic]itur
inf[er]ior[um] et remota[rum] a p[ar]te p[ri]mo.

Adver[bi]um 4. singula g[ra]m[ma]t[ic]a inf[er]ior[um] d[ic]untur d[ic]itur p[ro]p[ri]e
g[ra]m[ma]t[ic]a in se o[mn]i[um] alios p[ro]p[ri]os i[n] d[ic]itur d[ic]itur
p[ro]p[ri]e, i[n] d[ic]itur d[ic]itur ex quib[us] g[ra]m[ma]t[ic]a illi d[ic]itur
p[ro]p[ri]e g[ra]m[ma]t[ic]a. E. g. petrus g[ra]m[ma]t[ic]a in se g[ra]m[ma]t[ic]a
sua p[ro]p[ri]e. h[omo], rati[onalis], vivens, corp[us] et substantia
s[ed] q[uo]d d[ic]itur d[ic]itur p[ro]p[ri]e h[omo], rati[onalis], ea vivens
substantia et quia h[omo] g[ra]m[ma]t[ic]a p[ro]p[ri]e rati[onalis] h[omo]
p[ro]p[ri]e d[ic]itur etiam petrus d[ic]itur rati[onalis] i[n] d[ic]itur quia rati[onalis]
g[ra]m[ma]t[ic]a p[ro]p[ri]e h[omo] etiam petrus d[ic]itur h[omo] et quia
vivens g[ra]m[ma]t[ic]a p[ro]p[ri]e h[omo] etiam petrus d[ic]itur h[omo], et
quia corp[us] p[ro]p[ri]e h[omo] etiam petrus d[ic]itur h[omo].

§. 7. De p[ro]p[ri]e g[ra]m[ma]t[ic]a.
§. VII.

De Terminis Comparatis.

Alia d[ic]itur d[ic]itur h[omo] ex eorundem i[n] d[ic]itur p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e d[ic]itur g[ra]m[ma]t[ic]a p[ro]p[ri]e, et i[n] d[ic]itur.
Imp[er]at[iv]us: Sani s[un]t, quod un[de] aliter nec i[n] d[ic]itur nec
excludit. Ut Musici et Logici, male eni[m] g[ra]m[ma]t[ic]a,
Musici d[ic]itur, q[uo]d Logici, aut Musici d[ic]itur, q[uo]d Logici non est!

Linea p[ro]p[ri]e
Imma-
terialis
Inanima-
tum.
Insen-
sitivum.
Irratio-
nale.

sunt mala d' illatio loq: d' go. Nisi: aut go. Ma:
 ad d. Vocantur hi tunc et in excellenti, et ex:
 cipi.

Resti: ff tunc, qui se l. inferat l. excludit,
 finit. Nisi: ff gen: q' vobis, n' go: et ce:
 pugnanti. Nisi: q' vobis: ff qui se mutuo in:
 ferat ut hoc et infidel, bene cui infero
 hoc d' go infidel. et in finit. Nisi: n' q' vobis: ff
 quod unq' ex altero infero n' tu alibi vobis
 ex illo, ut hoc et alibi. bene cui quid hoc d'
 go d' aal. Male autem aal d' go et hoc.

Nisi: repetit: ff quod unq' includit alium et q' p:
 q' qui d' aal: se in veritate affirmari n' pot:
 ff autem dupliciter oppositi, et d' oppositi seu
 disparati. Intra hos oppositi: alii ff q' vobis
 d' i, qui unq' significat ens reale d' negat
 illig, ut infly et n' infly. Alii privatione, quod
 unq' significat formam positivam alii negat, illig
 forma in sub. q' ad illam formam habendam
 ut videtur et uoy. Alii q' vobis qui significat
 formam positivam excludentes se ex eadem sub.
 ut alibi et nigro. Alii relativi, quod unq'
 dicit ordinem seu respectum ad alium ut patet
 et filii, proceptor et discipuli. Reliqui t' n' q' p:
 de eadem re in veritate affirmari n' pot nec in
 alio ex d' i: modis ff oppositi, vocantur t' n' d' i:
 parati, ut hoc et capi. §. 8. de t' n' i. et l. i. in
 tentionali: item de d' i: et reflexo.

§ VIII
 De t' n' i. & II^{do} intentionali, item de
 directo et reflexo.

Inq' ulterius dividit in i. et 2. intentionalem.

1. intentionaly. e. qui figiat ad ut e' a parte rei, e. qui figiat ad secundum se, qd h' dependens ab actu intellecty.

2. Inten.: e' qui figiat ad ut denominata ab aliquo actu intellecty. E. g. homo h' e' i. intentali quia figiat rem p' se independenter ab operante seu actu aliquo intellecty. sub: vero, pro: definitu, cognitu, affectu h' h'ri secundo intentionaly, quia figiant ad ut denominata ab actu intellecty seu secundum se qd h'nt dependens ab alioq. actu intellecty independente quid ab intellectu nulla res e' sub: nulla pro: nulla defi: p. at vero qd intellecty alqm res cognit et de ea alq' affect e. negat h'ri illa res denominat sub: et ipse cogit qua alq' de illa re affirmat e. neg' e' forma denominans talia re' sub: sicut visio e' forma denans vel visum. In pro: h'ri de pro: defi: p. aliq' similibz h'ri 2. intentionaly.

Noto quoque quod intellecty alqm res cognoscit pro ut illa e' a parte rei dicitur 1. intentio formalis et ob: ipse qd substat tali gnori dicitur 1. intentio obva. gnori autem qua intellecty cognoscit res alqm ut aliunde id gnita et denominata ab actu intell: dicitur 2. intentio formalis et ob. seu res illa ut aliunde id gnita dicitur 2. inten.: obva.

Dividit deniqz h'ri in directu et reflexu. hoc divisio precipue greditur h'ri mentali; h'ri itaqz mentali reflexu e' gnis, qua intellg cognoscit alia gnosc' pro habitata ab eodem intella. h'ri mentali directu e' gnis uniuscuiusqz rei distincta ab actibz intellecty. E: g. dicitur intellg dicit: petry e' hoc gnori petri in h'ri p' se

Cognitio directa seu ting mentali directi, q d gno
 rei dista ab actibz intellus seu e' goo rei, quo
 n' d acty intely. At vero, si idm intely possit hte
 habitam cogitoe qua dicit p'e; d hoc g'ofit alia cog
 nitoe et dicit g'ioe p'ry habitam ee veram
 illa 2^a goo directa probabita d g'no reflexa
 seu ting mentali reflexe. Arty d' proprietibz tral
 §. qd et quob' p'ea fit p'positio.

Articulus III.

De proprietatibz Trnorum.

§. I.

Quid & quot duplex sit sup positio.

15. Suppositio e' p' h'lo definitio: e' ut p'ras vox in
 oracoe posita pro alqo. Dicitur pro alqo
 n' pro talis intellus cui vox p'p'at n' pro
 alio sed pro p' ip'a ut vox h'c in hac p'ce
 que dicitur: hoc e' vox dissillaba. p'p'at
 dicitur in matrem et formal. Ma
 teria e' aneptho vox pro p' ip'a ita p'p'o
 nit vox h'c in mat' abata p'ce. hanc
 sup'poe p'ant curant p'li. formal e'
 acc'p'tio vox pro re, ad qua' p'giandam
 e' i'p'ta ut dicitur petro. Saal in qua
 p'ce h'c p' dicitur: quid aal p'p'ant for
 male quia uterq' ting ut p'p'at pro rebz
 p' ip'o p'giati.

Divisio alterius in simplicem et personalem.
Sic: usurpatio huius in sensu 2° intencali
vel dicitur dicitur: et sub ubi dicitur: supponit simplicem,
quia accipit 2° intencali. Respondens: et
usurpatio huius in sensu 1° intencali ut videtur:
hoc esset, ubi hoc fuit personale quia ac-
cipit 1° intencali.

Præterea dividitur in copulativa seu distributiva
in copulativa seu distributiva, in determinata
seu distributiva et in copulativa seu distributiva
aut distributiva.

Copulativa seu distributiva: et acceptio huius generis pro
omnibus per inferioribus sensibus ac particulatim et
enumerandi. hoc modo fuit hoc in pro-
posita dicitur: omnia hoc dicitur. Itaque unita dicitur: dicitur
et dicitur et dicitur: et dicitur et dicitur de omnibus aliis
hominibus.

Subdividitur hoc pro distributiva: in absoluta et
accidentia. absoluta est, quod tunc generis fuit
pro omnibus per inferioribus sine ulla exceptione,
ut dicitur hoc in dicta prope.

Humana est quæ patitur aliquam exceptionem ut
videtur: omnia tamen a celo, sed etiam dicitur omnia
sequuntur a celo excepto ipso celo.

Subdividitur 2° in distributiva pro quibus generis
et in distributiva: pro generibus simpliciter prima
et acceptio huius generis pro omnibus etiam individuis
et particulatim et enumerandi. Itaque et acceptio
subdividitur in tunc prope: et dicitur et dicitur. posterior
autem est acceptio huius generis pro omnibus generibus

l. perich p et enumerandi n vero pro
 oibz individuis. talis d acceptio facta in hac
 proe: ut all fuit in area hoc. p. p. p.
 enid d, quod oibz peras aali p. et oibz
 hoc aalu' alque individua fuerint in
 area hoc, n vero qd in illa fuerint oia
 individua unilibet p. p.

Suppo collativa seu coplata d acceptio
 facta pro oibz inferioribz copulatis enumerandi,
 seu pro oibz inf: p. p. p. p. p. p. p. p. p.
 ita, ut pro: n p. p. p. p. p. p. p. p. p.
 tanta ex infer: p. oibz p. p. p. p. p. p. p.
 modo p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.

Suppo. Disjunctiva seu d. d. d. d. d.
 qua etia p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
 pro p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
 e: enumerandi ita ut pro: p. p. p. p. p. p.
 in uno p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
 ferentibz. Taliter p. p. p. p. p. p. p. p. p.
 alq. hoo p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.

Suppo deniq. Disjunctiva d. d. d. d. d.
 pro inferentibz disjunctis enumerandi
 p. l. ita, ut pro: in nullo ex infer:
 d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 factate accepto verificet. Talis p. p. p. p. p. p.
 sub: huius p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
 vidend. At haec d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 d.
 nec simplos d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 p.
 honore p.

59.

§ II.

Quomodo dignosci possint Terminorum Suppositio[n]es.

Suppono l. unica l. certe praecipue conat
in istis proibz. Opportunus igitur erit haec
regulae aliqua de discernenda, quomodo termini supant
in diversis proibz. de subiecto.

1^a regula est, si in proe affirmativa sub: est
terminus quorundam eorum praefigitur parola omnibus sub: sunt
distributiva, si praefigitur quibusdam sub: sunt
infer: sub: praefigitur quibusdam, si vero adve-
nit praefigitur quibusdam praefigitur, sub: praefigitur
sunt collectivae. Unde colligitur sub: huius
proib: omni hoc est ad sepe distributivae.
sub: vero huius: omni quilibet est 12. sepe
collectivae.

distributiva
seu collectivae
suppositio.

2^a regula est si in proe affirmativa sub:
est terminus quorundam in praefixa parola aliquis
sub: illud sunt discriminative, si praefigitur
quodam ubi ex infer: sub: abstrakte
praefigitur, si vero non quorundam ubi abstrakte
praefigitur sunt discriminativae seu quae. Unde
colligitur huius haec proe aliquis hoc sunt
sub: praefixae discriminative. discriminative in haec
vero proe aliquis eorum est necessitas ad equi-
tatem, aliquis calamitas ad praefixandum, sub:
praefixae discriminativae.

discriminativa
seu confusa.

3^a regula est quodis signati necessitas,

Ad aliq̄ et potia volendi hanc nup̄to
reperit in plurib; bonis figuris res
quo dicit necessaria sunt ad sciendū
In Exemplo cu' dicit aliqui oculo dicitur
ad vidēdū, aliqui oculo figuris dicitur
se quise, quia potia ad vidēdū in
utroq; oculo reperit, atq; ad eo neuter
dicitur et absolute d' necessarij ad
vidēdū.

Dicit absolute q̄ ditionale erit uterq;
dicitur d' necessarij, potia erit vidēdū
quod aliqui dextro oculo uti n' potit aut
n' velit dicitur necessarij d' sinistra
et simile dicitur d' necessarij: dexte,
potia, q̄ sinistra aliqui uti n' potit,
aut n' velit.

4. ta d' si proo sit efficitur et sub: p̄
bonis quib; absq; profino p̄no uni
versali aut parlati, sub: hoc modo
p̄nit, qui intendit loquens. huius artem
intentionis collig; p̄t at plurimū ex
natura prodi: si aut hoc d' nullus,
sive talis, q̄ nescio quent p̄nit, n' p̄:
p̄bi, sub: p̄nit, d' p̄nit.

Ut si q̄ dicit hoc d' aul. quod p̄
p̄: n' p̄nit p̄nit, l. un' tatum
lex inf: p̄ oib; simul p̄nit, sub: p̄nit
collective. ut p̄ dicit. Ap̄li p̄ 12.

si pro: fit quingem, sub: ut plerumque
 sunt distributivae. Invenitur quidem
 si pro: quodammodo dicitur; distributivae
 si nulli dicitur quodammodo. 1° modo sunt
 sub: huiusmodi pro: hoc dicitur. 2° modo
 sub: huiusmodi pro: oculi et necesse ad videt:
 vultus si pro: fit doctrinalis, tunc
 quoniam ex parte sub: pro: et prolati
 distributivae sunt distributivae, sententia
 enim vel sunt singularia, vel sunt
 loqui universalis.

Quinta est sub: pro: negativa universalis, sunt distri
 butivae, ut cum dicitur: nullus homo est brutus, pro:
 generis est: et pro: non est brutum et pro: non est brutus
 et ita loquendo de reliquis.

Sexta est pro: pro: affirmativa tam universalis quam
 particularis, non sunt distributivae, sed probabiliter distri
 butivae l. formales et explicitae l. saltem videt:
 factae et implicitae, ut probabiliter quodammodo
 universale praeter de particulari dicendo v. g.
 Pro: dicitur hoc. Tunc intellexit ita affert hoc de pro:
 ut respiciat utrum pro: fit hic l. ille homo
 unus l. plures.

Septima est pro: pro: negativa tam universalis quam
 particularis, sunt distributivae, dicitur enim dicitur
 aliquid hoc non est loquens, huiusmodi est aliquid hoc
 non est hic loquens nec iste, nec ille, et sic de
 ceteris. Eodem probabili modo explicitae hanc
 pro: nullus homo est brutus.
 Dicitur regule praecipue sit intelligentia de pro:
 hanc i. intentionem sumptorum.

forfan enim paulo als loquentu de sup
hoc trau 2. intentu sumptoru. §. III
solvent obiectiones.

§. III.

Solvuntur Obiectiones.

Obi: 1. si suppo e. qd ponit pro aliquo scilicet
imo qd imago iute Cesaris v.g. sit suppo,
ponit enim pro cesare et significat cesarem.
2. qd aurey sit suppo pro florensi tribu, l.
certe, quod legatus sit suppo proprii, id proprii
loco asit, eumq. representet. 3. qd filius
sit suppo 3. pro, quia pro hi valet. Item
quod hodie ante fores sit suppo vini R.
B. n: M. ad raud adita R. d. a. ponit pro
cesare inq. vox n. a. Inq. imago et suppo
ocularis seu qua oculis noj cesari loco suppoit
C. a. et n. c. Ad 2. dum idm vere respon
ditur. aurey et legaty i suppo vocali n. a.
politia seu phisica n. a. et c. ad 3. de filio
n. omnino suppo fit. n. enim ponit pro 3. pro
filio, si ipse vel nil aliud i qm B. pro
certo modo ordinata, ut in illi qd sit
qd n. sitit pro illi. hodie vero etm n. est
suppo vocali de qua hic sermo e.
Obi: 2. si sub: n. pro affirmativa has pre
fixu signu universale oz suppo distribue
tione etm sub: istig prois: oz hoc est doctor

supet distribue: hoc n' p't diu: qo falsa e
regula. m. prob: si in ista p'be n' possum
defendere p' ois inferiores dicendo: et iste e
docty et ille et sic perendo, tunc n' p'it distri
butive: si n' p'm sic defendere quia aliqui s't
indoti: qo n' supit distribue.

R: d. M. supit distribue, si vera e ista proo
c. M. si falsa subtraquo supit distri: apparet
tatu et falso c. supit u' verite n. M. et
sic distincta m. n. c. unde in huiusmodi p'ibz
negs l. ista proo l. negs supofitu ~~illig~~ illig
et aignide p'oes diuina de sab. n' p'oes de
sub. n' supente. Hos vero hic unice agimz
de p'obz veris, quia false parat' eblz p' neg
de illz ayunt auctores.

Obi. 3. in p'poe distriutiva alyz equus
currit aqve parat' p'is aut certifiol quina
eqy sit qui currat, qm si si dicit aliqui
eqy e' necessz ad equitandu: qo p'poe distriutiva
etm erit q'fusa, quia e' aqve inditnata

P: d. a. aqve parat' p'is ita tu ut p'poe in se
sit d'bnata et ille eqy qui currit, saltm a
Deo q'ofeat et assignari p'p'it c. a. aqve parat'
p'is ita, ut p'poe in se n' sit d'bnata n. a.
et d. c. qo et p'poe distriutiva erit q'fusa q'fusione
se tenente ex parte obiecti n. c. q'f' p'oe
se tenente ex parte g'nois c. c. ut p'poe
hoe vera sit saltm uny eqy dt curere.

Itaqz saltm Deo videt estqz hic cursetm
in se visibili a' me modo p'asens est
Obi. 4. ad verbum huius p'p'is: alqs. hoc daal
n' requirit ut hoc sit hoc l. istud d'bnat' est

si sufficit si sit aliud aal: si hac rae pro
distrin: est qdafa: qd p.

D. d. a. sufficit ut hoc sit istud l. illud aal id
Cpui et eig veriti pnde d, sine hoc sit hoc
sive aliud aal c. a. sufficit ut sit hoc l.
illud aal, id e' hoc n' dt ee certu aal in
se, qd sit hoc n. a. hoi eni utiq, n' d' per
inde quale sit dal, alioz ei atq, pende
foret si cet asing.

17.

Obis. 5. to In hac proe affirmata o' aal fuit in ara
hoc. sub: ut profizal signu universale or, et ta n'
sunt distrin, qd falsa nra regula. a. prob. si ppo
neret distrin, si deberet exponi: et hoc et illud
et illud aal fuit in ara hoc: et si o' Coor,
oc, equi fuerunt in ara hoc: si hoc et contra
scriptura qd p. D: d. a. sub: n' sunt distrin
qlele et absolute, id e' n' distribuit singula
genera c. a. n' sunt distrin irregule seu n'
distribuit salu genera singuloru n. a. et c.
cada partiali R: danta e', si dicant: sub: in
ista proe affirmata: oia legit eale n' sapere
distrin, ita o' hoc pndit in dom, non et
hanc p'rou subicita sunt f' distrin n' qdm
qlele, s' ta auomode.

Obi: C. In scriptura dicit de Christo o' populy
venit ad eu' s' in hac proe affirmata sub: n' pt
sapere distrin, quia aliq falsa cet proo, cum
d' o' populy distrin aucto, s' tuta populy
Judaiy venerit ad eum. qd aliu fallit nra
regula. R: d. m. n' sunt distrin et hoc ideo
quia hic o' n' signat dm, qd signu universale or,
s' s: u: o' p'ponit pro toty d. m. seq. a. m. etc.

dicat q. n. quia ista proo fere etiam pot. habere
distributive. ut enim sic exponi: om. populy. Id
et hic et ille et iste poply qui erat ibi fuit
veniens ad chor.

Ob. 7. in hac proe qua dicit ois Apli ff 12.
oia. Elementa ff 4. ois planeta ff 7.
sub: has profin signu univrsale ois n. p. p. p.
distributive go aduissima regla falsa. R: c. a.
n. c. regla cuius forma n. dicit qd ois sub: has
profin signu univrsale ois in proelapsumve
supat distributive, s. docet, tale sub. l. supere
distributive l. collectoe. distributive qm si pro: que.
nit singuly inferioribz in tali: hanc qm qm qm;
collective vero si qm nit pro: inferioribz subti;
tota p. n. l. et collective accepti. Cum go p. n. l.
hanc proo n. qm niant singuly inferioribz qm qm
accepti, s. oibz simul sumpti, ideo sub: hanc
proo fuit collective.

Ob. 8. si daretur proo distributive dorem posse
enumerare singula infe: hoc implicat go
et p. n. l. distributive, R: n. m. et dicit vtriusq;
falsa posse enumerari singula quatenus scilicet
enumerando alq. inferiora p. n. l. d. e. p. n. l.
in aliqua rae, qua reperit ibi oibz aliis n. p.
dicit huius ignis calefacit et iste et ille et
n. d. m. r. v. e. n. l. n. etiam alii ignes hanc
hanc vtriusq; go ois calefaciunt.

O. g. in hac proe De: n. d. ois Apli pro:
fuit collective. go falsa e. regla dicens pro:
prois ngative sapere distributive. a. prob. pro:
hoc fuit pro oibz Apli simul sumpti: go fuit
collective. R: n. a. in proba. d. a. fuit pro
oibz Apli simul id e, fuit pro ois collatione
Aplorum distributive accepta, ita, ut proo huius ista

hunc sensu faciat Q: ne d'illa collectio huius
 nec ista, nec ulla alia c. a. pro: sicut pro
 obq. huius simul id e' pro oi' collectione huius
 simul et collectioe accepta n. a. et c.

Ob: i. si pro: p'oi, affirmat sicut definitio
 hunc sensu huius p'oi: oi' hoo d' aal. licet iste:
 oi' hoo d' l. hoo l. istud aal: s' si pro vera
 erit falsa. q' p' prob: n. oi' hoo n' d' unius
 aal q' si p'oo scilicet uniuersaliter erit falsa.
 R: c. M. n. n. ad prob: d: a. oi' hoo distribue
 l. collectioe accepta n' d' unius aal c. a. n' d' oi'
 hoo distribue sumptu seu quilibet hoo sensu n' d'
 unius aal n. a. et c. In data em' p'oe s' b.
 iuxta i' regla' sicut distribue, ita ut sensu
 fit et Paulg' e' aal et se: q' s.

13. Ob: ii. si dicitur natura divina d' oi' personarum:
 pro: in hac p'oe sicut distribue, q' ad huc falsa
 d' regla. R: c. a. d. c. q' falsa d' ista regla et
 n' procedit in divinis c. c. e' falsa et d' pro:
 adit saltem in creatis n. c. ideo in divinis
 n' procedit hae regla, quia in divinis pt alqd
 unum duobus reals distinctis identificari adeoq'
 n' d' e', q' de eadem re plura reals distinc
 ta p'nt distribue predicari: hoc autem n' pt
 fieri in creatis. q' nulla e' paritas.

18. Ob: 12. pro huius p'oi affirmat Deus d' oi' p'fectio
 sicut distribue q' itum falsum e' q' d' pro: p'oi
 affirmat sicut sicut definitio R: d: a. pro:
 sicut distribue distinctioe reali et p'fectio n. a.
 distinctioe formali et metaphisica c. a. et n. c.
 cum in Deo oi' p'fectio absoluta sit unia et
 simplicissima p'fectio ideo illa realis loquendo

multiplex n' d' et q' sequit neq' pot' reijca et h'isue
distribui in plures effectioe, q' si autu ita distri
bua' n' hac p'poe, fit hoc totu p' nou' q' ex h'.

H'ca autu regle, qua dicit p'poe: p'poe affirmativa
n' supit distribue n' negat, posse aliquando fieri
distribuee alq' metapham, s' nega totu posse
fieri distribuee realm et p'p'ia ex parte p'p'ia.

Obi: 13. p'poe: in hac p'poe. p'poe: n' d' o'c' aal.
Hoc supit distribue, quia alia' p'p'ia est, p'poe:
neq' d' hoc neq' illud, neq' aliud aal et q' p'poe
nullu d' aal, et si p'poe vera evaderet falsa.
q' falsu d', q' p'poe: p'poe: negativa sup' suponat
distribue. R: 1. T. a. d. c. q' falsam
d' q' p'poe: p'poe: negativa sup'at distribuee
si p'poe: fit tunc collectiv' l. singl'is, T. c. f.

n' fit tunc collectiv' aut singl'is, n. c. Regle ista
forte totu intelligenda e, q' d' ex parte p'p'ia
ponit tunc, qui n' fit singl'is l. collectiv'. Cum
ergo in hac p'poe ponat tunc collectiv', n' d'it
supere distribue. R: 2. n. a. et r'ocem
additam, q' scilicet deberet habere hunc p'p'ia.

R: nec d' ista nec illa hoc, fit istu p'poe: nec e
hac, nec illa, nec alia collectio h'oc q' d' fiat
p'poe manebit vera, et p'poe: supet adhuc dis
tribue.
Obi: 14. contra sup'oe q' p'p'ia. si dicit: alq' sol
d' mundo necessariu, alq' s'ib' d' necessaria
ad salutu signat' necessitata, et t'ra in istis p'p'ia
n' d' sup'oe q' p'p'ia, s' determinata s'ue disjunctiva
q' falsu d', q' tunc t'ra sup'ant q' p'p'ia, q' d'
necessitata signat'. R: d. a. l. signat' necessitata,
et potentia tollendi hanc nos necessitatem

reperit in pluribus inferioribus sub hinc istis
 sol. l. fides gentis n. a. et n. requiritur in
 pluribus c. a. et n. c. R. patet ex dictis.
 Ob. 15. propro q. fusa de here sunt verificati:
 vel ut vera sit pro: s. in ma explicat
 nullum habet verificationem: q. male a nobis ex
 pliat propro q. fusa. prob. m. propro hoc
 aliquo vobis d. necefratig d. videndum nec
 verificat in dextro quia pt ee sinistro,
 nec in sinistro quia pt ee dextro. q. o
 in nullo verificat: q. nullum habet verificati
 tionem R. d. m. nullum habet verificati d. tractu
 c. m. nullum habet verificati. saltem indeterminate
 et eo modo, quo propro affirmat dari veri
 ficatiorem n. m. et c.
 Veritas d. habere verificati d. tractu q. o
 nulla reponit. prob. a. o. i. veritas d. tractu
 ta d. here d. tractu verificati, s. aliquo vobis
 d. necefratig ad videnda d. aliqua d. tractu
 veritas: q. o d. here d. tractu verificati. R.
 x. a. in prob. d. m. d. here d. tractu
 verificatiorem in quantum et ad q. temp. d.
 d. tractu veritas c. m. in quantum et ad q.
 temp. propro illa veritem n. d. tractu n. m.
 et si d. dist. m. n. c. exemplo sit: p. t. o. y
 post horam curret. propro vere d. s. p.
 post horam curret t. l. et n. m. n. d. d. ver
 itatem nempe usq. q. i. quem propro n. m.
 affirmat, s. n. propro n. m. Alqui in propro
 q. fusa propro sub obiectu et verificatiorem
 t. t. m. affirmat indeterminate: q. o et verificati

Intm dē ee indetratu.

Urg: 2. n' dat ody nisi dtrnaty qo si in
 elqo dt verificari dtr vi alqo dtrnato ve-
 rificari. R: d: a. n' dat ody nisi dtrnaty
 id e' n' existit alig ody nisi dtrnaty c. a. n'
 dat ody nisi dtrnaty, id e' ody dtrnate ex-
 istens, dtr e' dtrnate necessrio n. a. et d.

C. qo dt vi alqo ody dtrnato verificari, qo
 fit dtrnaty qo ad existentiam c. c. qui fit
 dtrnaty quo ad tollendam necessitem. n. c.

Ob: 16. p' pro q'usa videt totm excogitata
 ad ludendos hoēs qo nulla e' a: pro: po:
 namq' me debere alium aurem unam ex
 duobz aurez quos habes, tunc si possem
 creditore ludere et argumentari: q'mul
 aurem n' debes 2da eni possum dare et 2da
 pariter n' debes possum dare q'mul qo nullum
 debes q' tu sume eet iniustitia: R: n.
 a. ad prob. n. a. iustitia eni telm de-
 bitorem obligat ut ipse se dtrnet qui velit
 dare aurem, illum qo det siliat 1^{am}
 si secunde l. n' velit l. n' posuit dare l.
 2^{am} si 1^a aut n' velit aut posuit sum
 debitum exungere.

Ob: 17. si illa p'pro e' q'usa, q'do in nullo dtrnato
 verificat, tunc etn q'do deo aligz equz currit, erit 19. psb scripta.
 p'pro q'usa: si hoc e' falsu, qo p. maior prob:
 ista p'ro in nullo dtrnato equo verificat, qo
 p'pro q'usa. a. pro: si p'ros p' quoniamq' equu
 iurentem, pt verificari, tunc in nullo dtrnato
 verificat, si pt quoniamq' equu verificati: qo in
 nullo dtrnato verificat. R: n. M. In pro: h. a.

In huius prob. n. M. aliud enim dicitur qd. in hoc l. in illo
ex inferioribus potest verificari pro, et aliud dicitur quod dicitur
in quo verificari potest ad potest ac deat dicitur.
Nunc dicitur potest autem falsum, falsum
Arto falsum, hinc. h. 4. De dicitur.

Art. IV. De Definitione.

Modi fieri in genere dicitur manifestativa ig:
noti & notis. Dicitur in dicitur, dicitur, et argu:
mentae, ad qua h. tres modi fieri sicut proprii, sicut
n. et n. h. hoc enim n. quod dicitur vere rem dicitur
qua sicut dicitur dicitur. S. l. quod et quod dicitur sicut dicitur

S. I. Quid et quod duplex sit definitio.

Definitio ab Arto 1. priorum c. 4. definit quod sit oratio ex:
planans quod quid est rei hoc dicitur oratio explicat quid dicitur
tunc dicitur centia seu naturalis rei. Id quod definit dicitur
definitum, id vero quod aliquid definit dicitur definitio.
Definitio aliquid dicitur obiectivum aliud formale, similitudo definitio
aliquid dicitur obiectiva, aliquid formale. Definitio obiectivum
est obiectivum ipsum seu res quod definit, sicut si in dicitur
hoc dicitur dicitur dicitur definitio obiectivum dicitur hoc dicitur parte
rei existens et per hanc vocem hoc significat. hoc dicitur definitio
obiectiva dicitur seu res dicitur quod aliquid definit. si in po:
sita definitio hoc dicitur definitio obiectiva dicitur dicitur parte rei
existens et per hanc vocem dicitur significat. Atque ex hoc potest
definitio obiectiva et definitio obiectivum se proferri idem, hoc enim
qui in posita definitio est definitio obiectivum, et dicitur dicitur quod in
eadem definitio dicitur definitio obiectiva inter se identificant.
Definitio formale dicitur hinc l. hinc formale, qui definitio obiectivum
obscure significat. definitio formale sicut ipse hinc formale, qui nra
est definitio definitio obiectivum clare explicat. si in dicitur
hoc quod dicitur. hoc dicitur dicitur hinc hinc vocat, hoc quod dicitur
formale significat et explicat definitio obiectivum dicitur formale et
ipse hinc formale dicitur dicitur quia clare explicat definitio obiectivum
dicitur definitio. Dicitur definitio sicut in dicitur notis, et rei. hinc notis,
dicitur oratio explicans centiam notis, hoc dicitur oratio explicans significat notis;

ut dicitur: hoc dicitur significans a ad ratione, hinc pertinent etiam Etimologia
 ut quod dicitur qui dicitur patria. descriptio rei dicitur explicans ratione rei, centralia
 distinctio a re per se rei per nomen significata ut dicitur: a ad ratione dicitur. Descriptio
 rei triplex dicitur, essentialis, descriptiva et causalis. Essentialis dicitur que explicat naturam
 rei, per se centralia hanc autem subdividit in physicam et metaphysicam descriptio centralis
 metaphysica dicitur, de qua explicat naturam rei per partes illius metaphysicas hoc est per genus
 et differentiam per genus hinc intelligitur tale pro: quod illa res que definitur
 quod est eadem cum aliis rebus non definitur. Per differentiam autem intelligitur
 pro: quod res definita primo differt ab omni alia re que non definitur.
 Exemplum descriptio centralis metaphysica hinc in hac descriptio hinc: hoc dicitur a ad
 ratione. quia hoc dicitur explicat naturam hinc, per partes centralis metaphysicas
 nempe per genus et differentiam. Et explicat partes per se quod dicitur genus
 seu tale pro: quod hoc est eadem quod est hinc, quia est eadem per se a ad ratione et per
 ratione quod est differentia quia hoc pro: differt ab omni illo quod non dicitur.
 Descriptio centralis physica dicitur que explicat naturam rei per partes physicas seu reales in
 se differentias talis descriptio centralis physica dicitur hoc: hoc dicitur quod est a ad ratione
 corpore, et unio. Descriptio descriptiva dicitur que explicat naturam rei per illius
 partes, aut accidentia. ut: hoc dicitur a ad ratione in plura propter talis
 hinc talis coloratum cum tali et tali figura etc.
 Descriptio causalis dicitur que explicat naturam rei per causas ut dicitur: hoc dicitur a ad ratione
 deo ad aternam beatitudinem dicitur descriptio causalis, quia dicitur gratia explicans hoc per se causa in
 efficientem (nempe Deum) et per causas finalem (scilicet aternam beatitudinem).
 § 11. Caput seu regula bonae descriptio.

§. II. Reges seu Regulae bonae Descriptio.

Reges seu et regle bonae descriptio, praecipue sunt sequentes. Prima descriptio est clarior
 pro descriptio. Ratio dicitur quia descriptio dicitur modo sciendi hoc dicitur manifestatio ignota pro:
 descriptio non est talis manifestatio si est eadem obscura et descriptio. quod est clarior
 ad descriptio. Dicitur 1. contra hanc regulam descriptio et descriptio per unum et idem, quod
 descriptio non potest esse clarior pro descriptio quia aliam, est clarior se ipsa. R. d. a.
 a. et d. c. quod descriptio obscura non potest esse clarior descriptio obscura c. c. quod descriptio formalis
 potest esse clarior descriptio formalis n. c.
 Descriptio obscura et descriptio obscuram esse idem ultro admittimus. Descriptio enim obscura
 nihil aliud, quam illa res, que obscure significatur a descriptio formalis, et descriptio
 obscuram nihil aliud est, quam illa res, quae quae clara significatur ex illa
 a descriptio formalis. Res autem quae tam clara tam obscure significatur
 a descriptio eadem. I. g. in descriptio hinc, idem propter hoc. quod clarum est de:
 finitum obscuram, et de finem obscuram esse unum et idem ad hoc,
 descriptio obscuram non potest esse clarior descriptio obscuram neque de
 hac descriptio intelligenda est prima regula.

20.

Quod autem definitio formalis, et definitio for-
male non sunt unum et idem potest ex eo
quia definitio formalis est talis. Item qui
obscurus significat vel definitio definitio vero
formalis, id est talis, qui clare significat rem
definita adque talis, qui rem significat obscurus,
et talis qui eandem rem significat clare, utique
non sunt unum et idem talis: ergo nec definitio formalis
est et definitio formalis est unum et idem: ergo
definitio formalis potest esse clarior definitio formalis.
et de hac solum definitio loquitur prima
nostra regula.

Virg. l. omni definitio debet esse clarior suo definito; sed
etiam obscura definitio est definitio: ergo et hoc debet esse cla-
rior suo definito. R. d. M. omni definitio formalis
et prior dicta debet esse clarior suo definito c. M. et
obscura debet et unum et idem talis n. M. et sic d.
mutare n. c. definitio obscura tamen unum et
idem definitio, quia hoc, nisi accedat definitio
formalis, non potest esse modus sciendi seu manifestatio
ignoti per notum.

V. 2. Etiam definitio formalis et definitio formalis potest
unum et idem in definitio mentali ergo nec, definitio
formalis potest esse clarior definitio formalis. pro.
a. definitio mentalis est unum et idem indivisibile actus:
ergo in definitio mentalis idem est definitio forma-
lis est definitio formalis. ergo definitio mentalis non potest esse
clarior definitio formalis. R. d. a. etiam definitio
formalis est definitio formalis in definitio men-
talis. Item idem reale et proprium loquendo c. a.
Item idem formalis et iuxta non modum sciendi
in a. et d. c. ergo definitio formalis in definitio mentali
non potest esse clarior reale et c. c. non potest esse clarior

Suo definito formali et unita utrum
gignendi n. c. in prob. pariter d. a. pro
mentis et unius indivisib; atq; equivalent tract
vultis multiplex c. a. n. vultis multiplex
n. a. et c.

V. 3. si definitio formalis et definitiva forma
in definitio mentis et saltem reals idem et in
definitio et clarior definitio. hunc sequit, quod saltem
idem reals actus sit clarior et ipso. Equale
et abunda: q. s. A: d: M. sequit, quod idem
reals et indivisib; atq; ex parte prouti qua
satis et quatenus equilet, apprehensio clara
apprehendenti definitiva sit clarior quam sit
hinc ipse atq; ex parte subti qua satis,
et quatenus equilet apprehensio tantum
obscura apprehendenti definitiva: c. M.
sequit, quod idem reals et indivisib; actus
sit clarior ex parte prouti, et quatenus
equivalent apprehensio clara quam sit atq;
ex parte eiusdem prouti et quatenus equi
vallet idem apprehensio n. M. et sic
distat m. n. c.

Explicit N. idem indivisib; atq; quo aio.
hoc et aal reals equilet, ut sapientiam
monui et apprehensioib; simplicib; quas
una tantum q. s. representat hoc seu de
finitiva, sed altera et apprehensio clara
satis reals quo clara representat hoc
tam quatenus iste atq; in indivisib; equilet
apprehensio clara eatenus et definitio, et
quatenus idem atq; equilet apprehensio obscura
eatenus dicit definitiva. sicut quod apprehensio
clara representans hoc se clarior, quam
altera apprehensio tantum obscura representat, hoc

si autem ista actus quosdam ageret apprehensio de-
ra et definitio. dicitur autem clarior, quoniam quod
agere apprehensio obscurum, et definitum.
Verum hoc est difficultas quae alibi pluribus
examinanda est.

Quis 2. Contra. 1. regula si definitum in
definitio non sit aequale clarum ac definitio, tunc
eo ipso male explicat definitum. quod si de-
finitum in definitio clare explicat, debet esse
aequale clarum ac definitio R. T. a. l. c. quod dicitur
definitum esse aequale clarum, et hanc claritatem
debet habere ex se n. c. et hanc claritatem debet
accipere ab ipsa definitio c. c. illud autem
ubi est claritas, dicitur, quoniam quod accipit claritatem.
2. regula est, definitio debet provenire omni de-
finito et soli definito. hanc regulam obstat.
dicitur definitio hanc. hanc est aequale regula. provenit
enim omni quia aequale regula quod est definitio, provenit
omni hanc quod quod est definitum. provenit etiam
soli quia de solo hanc definito potest affir-
mari, quod sit aequale regula. Hanc hanc
regulam etiam verbi si ponunt. Definitio debet esse
queribile, vel definitum, id est definitio et defini-
tibus debet de se invicem posse affirmari in
ratio, et quod dicitur potest de definito debet esse
posse dici de definitio, definitio et diversimodum
sibi in definitio hanc, hanc est aequale regula. hanc
qui est definitum est aequale regula quod est definitio
est queribile, quia de se mutuo potest affir-
mari, potest enim dicere hanc est aequale regula,
et diversimodum aequale regula est hanc.
Quis contra hanc regulam 2. definitio debet esse de
voto suo definito, quod eo ipso definitio non potest esse

quæstibilis in suo definito. R: distri: a.
 definitio formalis dicitur esse clarius in suo definito
 formalis c. a. obiectiva dicitur esse clarius de-
 finito obliquo n. a. et d. c. qd definitio for-
 malis non potest esse quæstibilis in suo definito
 c. c. qd obiectiva non potest esse quæstibilis in suo
 definito. n. c. regula qd hoc non dicitur de
 definitione formalis sed de definitione et de
 finitione obliqua intelligenda est.

3ta Regula est definitio in ingrediens definitio. 2ta.
 nise. id est, definitum non dicitur sub eo quæstibilis et præ-
 ter sub eo dicitur poni ex parte præteritæ qd
 definitio. si præterita est definitio huius, si ita de-
 finire. hoc est hoc ratio. ratio huius regula
 est, quia alia definitio non est clarius in suo definito
 si explicaret idem per idem et ignotum, ignotum.
 Regula hæc iturum unice intelligenda est de
 definitione formalis et definito formali; ut videtur.
 fitum obliquo sit ista definitio obliqua, neque
 definitum obliquo dicitur ingrediens definitio obliquam.
 Atq; hæc hæc 3. regula est præterita et quasi
 obliqua, bona definitio, quæ non obliqua; definitio
 tolleranda est.

Reg. i. contra 3ta Reg. qd hæc definitio
 quæ dicitur: definitio est oratio etymologica naturam
 asiniq; definitio omni definitio formalis: qd definitum
 huius definitio est omni definitio formalis. scilicet
 si non omni definitio formalis dicitur etiam hæc ista
 definitio definitio definitio: qd hæc ista definitio
 definitio definitio dicitur etiam definitio in hæc definitio.
 R: c. t. si ex hoc ipso.
 Inferes 1. si hæc ista definitio definitio dicitur etiam definitio
 in hæc definitio, tunc definitio definitio dicitur ingrediens definitio.

si prius à nobis admittit, go et postea. M.
 pro: si hoc ipsa dñio simul et dñm, tunc
 si dñio ingredi dñioem, etm dñm ingredi dñioem:
 si hoc ipsa dñio et simul dñm, et dñio in-
 gredi dñioem. go etm dñm ingredi dñioem.

P. 1. retor: arguitur in quacunq, dñioem. si
 go dñioem hoi, hoc qui et dñm et aal rade
 qd dñio, st idm: go si aal rade dñioem
 ingredi dñioem, etm hoc seu dñm ingredi
 dñioem.

P. 2. d. M. si dñio dñrens et ipsi dñm, tunc
 dñm et ingredi dñioem sub eo quætu et
 pto, sub go et dñm in hac dñioem n. M.
 et ingri sub alio pro: et quætu c. M.
 et si dñm m. c. et n. c.

Quætu ergo et pro: sub go dñio dñrens simul
 et dñm, et hic quætu seu pro: dñio. Et
 quætu seu pro: sub quo hoc dñm simul et
 dñio, et hoc oras explens natm alium
 pro: dñio et pro: explens natm alium
 et st idm pro: go et sub eadm pro: post
 hoc dñio in dñioem, sub go et dñm. alio
 derem dicere: dñio et dñio. Alio

breve ad hanc obiectm si respondet. d.
 M. tunc dñm ingredi dñioem sub eo quætu
 sub go et dñio dñita n. M. sub eo quætu
 sub go et dñio dñrens c. M. et si dñm m.
 n. c.

Inferes 2. si hoc dñio et simul dñm, tunc
 hoc dñio etm explens natm alium: sequela et dñm
 go p. R: 1. retor: arg: si hoc quætu,
 quætu dñio: ois quætu et qualitas, quætu explens

de gauri tunc etiam quod et explat p[er] se
 p[er] r[ati]o[n]em d[icitur] v[er]u[m] q[uo]d et p[er] se: sicut q[uo]
 oblatio n[on] e[st] q[uo]d hoc g[en]u[m] p[er] se reflexe
 g[en]u[m], et ita sub alga r[ati]o[n]e q[ui]n[que] g[en]u[m]
 h[ic] p[er] se explat, ita neq[ue] absurdu[m] d[icitur]
 q[uo]d d[icitur] d[icitur] p[er] se sub alga r[ati]o[n]e q[ui]n[que]
 d[icitur] q[ui]n[que] g[en]u[m] explat. Imo necesse
 e[st] hoc dicere, nisi in d[icitur] v[er]u[m] vel p[ro]cedere
 in infinitu[m].

Q. 2. dicitur, d. M. tunc hoc d[icitur] explat
 p[er] se, id e[st], d[icitur] in actu exercito explat
 d[icitur] in actu signato et reflexe. c. M.
 d[icitur] in actu exercito explat d[icitur] in actu
 exercito. n. M. ex sui dicta m. n. c.
 In d[icitur] d[icitur] in dupli[ci] s[er]v[ati]o[n]e accipit
 d[icitur] exercite s[er]v[ati]o[n]e et signate s[er]v[ati]o[n]e reflexe.
 Exercite accipit, si quatenus actu explat
 naturam aliquid, et s[er]v[ati]o[n]e g[en]u[m] d[icitur] d[icitur]
 d[icitur] reflexe et signate accipit d[icitur] quatenus
 g[en]u[m] p[ro]p[ri]e sub r[ati]o[n]e alga q[ui]n[que] d[icitur]
 et s[er]v[ati]o[n]e g[en]u[m] d[icitur] d[icitur] d[icitur] d[icitur] d[icitur]
 utrum in actu exercito et d[icitur] in actu signato
 differant p[er] hoc, id d[icitur] in actu exercito
 clare illud p[er] g[en]u[m] et differentia explat. q[uo]d
 t[er]m[in]u[m] obscura p[er] d[icitur] in actu signato et re:
 flexe signat.

Ita re: d. d[icitur] nil heat superflui, s[er]v[ati]o[n]e
 brevis quantum salva claritate fieri potest h[ic]
 regula n[on] solum tam s[er]v[ati]o[n]e observari et p[ro]c[ur]
 tione. addunt enim s[er]v[ati]o[n]e aliqua in d[icitur]
 clarit[er] gratia, que n[on] e[st] necesse ad expl[er]
 andam naturam rei.

Etia d' d'is fiat p' geny proximam.
 geny autm prox. alimq' ei d' illud, d'
 int plura genera, que eadm sa rei gov-
 nunt oim minie late patet seu
 qd res d'fita g'vrit ut paucim;
 n' d'finit. tale geny e' aal. in d'fise
 hoj, hoc e' aal reale, quia oia genera
 reliqua, que eadm hoj g'vriunt sili-
 cet substantia, corp'g, vivens latiq' patent
 et p' idca hoc ut pluri'g n' d'fity g'vrit,
 qm' geny aal p' qd ut paucim; et
 hoc' fructu' g'vrit. Ceteru' etm
 hoc' regla n' solet ita religiose obferri.
 sic p'p'ri' cas' d'finit' f' aal rugibile
 sicut aal respu' leonij n' sit geny proxm
 ut propinquij sit geny bruti.

22.

6. ta d' d'is fiat p' p'ata ima, but ali' lo-
 quunt p' p'ata imo g'finitiva et ultio d'fina-
 tiva. P'ata ultio d'finitiva st, p' qd res
 ultimato differt ab oi alio. Si hoc n'
 differt ultimato ab oi alio, p' hoc qd sit
 materialis, qd sit aiaty, qd sit sensitiv,
 s' p' hoc, qd sit realis. qd reale in d'fise
 hoj d' p'ra: imo seu ultimo d'finitiva.
 P'ata imo g'finitiva dicitur illa, ex qua
 reliqua oia p'ata p'oflaunt, seu, qua st
 quasi radix ceterorum oim. Si reale in
 d'fise hoj d' p'ra: imo, seu io g'finitiva, quia
 cetera oia p'ra: hoj, ex hoc quasi p'oflaunt
 et male qui d'finit hoc' dicendo: hoc' e' aal
 visibile, quia invisibile n' e' p'ig' reali, neq'
 p'oflaunt reale ex invisibili, s' visibile saltem

ratio vera est per rationem, profertur, et ratio,
 dicitur dicitur hanc rationem, quia est infibit, sed dicitur
 infibit quia est ratio.

Adverte autem, neque hanc rationem ad eas sanctorum
 in definitionibus offerri, partim ideo, quia ista pro-
 je lapissime nobis est ignota, partim etiam pro-
 reu, quia deus aliquando obscurior redditus,
 si fiat per pro: 1a. Et ubi hanc rationem neque
 nos hanc per pro: 1a, ubi est per constituit, si
 per pro: 2a. nam res solvi explicarim. Ar: 5.
 In divisione. 5. 1. quod et quod duplex sit deus

Arlus V. De Divisione.

§. I.

Quid et quod duplex sit Definitio.

Divisio est oratio (s. l. si maxis magis sciendi) /
 totum in sua parte distribuens. Totum,
 quod dividitur dicitur dividendum, partes, in quas di-
 viditur dicuntur membra dividenda.

Divisio aliter est notio, aliter rei; Divisio notio
 est, qua significatio notio dividitur quasi in sua parte,
 et in die significatio carum, aliud est latra-
 bile, aliud piscium, marium, aliud quodlibet
 quodam celestium.

Divisio rei est, qua res est notio distincta distribuitur

in partes. hoc multiplex e' pro diuis.
 h'c totum. alia eni' e' diuisio actualis; alia
 potialis.

Actualis e' que diuidit totum actuale in
 partes ex qua' actu g'ronit, et quibus g'bat
 in modo universale, s' etiam q'dvis, indiuiduum
 seu singulare sub universalis g'tentat. hoc
 autem rursus duplex e'. alia metaphisica
 alia phisica! Metaphisica e' que diuidit
 totum actuale in suas partes metaphisicas,
 hoc e' in g'neris et distinctio. ut in diuis.
 alia pars ho'is e' aal, alia raala.

Phisica e', que diuidit totum actuale in
 suas partes phisicas, ut in diuis. alia pars
 ho'is e' corpus, alia aia, alia unio, et sic
 diuidit in essentialm et integralm.

Essentialis e', que diuidit totum actuale in
 suas partes phisicas essentiales, ut e' tale qd
 pertinet ad essentialm rei. ut in diuis. ho'is
 alia pars e' corpus, alia aia, alia unio.

Integralis e', que diuidit totum actuale in
 partes phisicas integrantes, hoc e' tale, quo
 in p'tinent ad essentialm, s' tamen ad inte-
 gralita'tem rei diuisa, ut in diuis. alia pars
 ho'is e' caput, alia pedes, et sic q.

Diuisio potialis e', que diuidit totum potiale
 seu potestatiuum in suas partes potestatiuas
 seu potestatiuas. totum autem potiale dicitur
 e', ac universale, partes vero potestatiue seu
 potestatiue dicitur s' oia inferiora g'tenta
 sub universalis. E.g. aal, quatenus e' totum

universalis: et tunc potiale, partes vero sub-
 ieriva illig. Et hoc et brutum. hoc
 rursus et totum potiale, partes vero illig. sub-
 ieriva et partes, paulo q. individua horum.
 Divisio potialis iterum duplex est. alia u-
 nivoca, alia analogica. prior est, quae fit
 in partes convenientes univoce in rade,
 tunc figurata. Ut in diebus: eadem aliud est
 hoc, aliud brutum. posterior est, quae fit
 in partes convenientes analogice tunc in
 rade et tunc figurata, ut in diebus eadem
 aliud est verum, aliud est brutum. §. 2. qua-
 nae sunt leges bonae divisionis

§. II.

Quoniam sint leges bonae divisionis.

Prima lex est, ut divisum plura generat,
 quae singula membra dividenda post-
 sumpta, seu quod dicitur, ut nullum membris.
 Dividens post- sumptum adequat divisum.
 Haec est, quae divisum et totum membra
 dividenda verba sunt partes, ac autem tunc
 est magis sua parte, et nulla pars post-
 sumpta adequat tunc: quod divisum plura
 de generare, quoniam partes seu membra dividenda.
 Hinc mala est divisio dicitur in vivens et
 suspensum horum, et brutum quae vivens

23.

penfitione qd. daret ee unum mem. Divi-
denz, adequat ifsu divifio nange ad.

2da est, ut oia mbra dividantia fuit fumpta
adequent divifo et vifio, et confiq, et
nil ghrical in divifo, qd n ghrical in oby
mbri, dividantibz fuit fumpti, et vifio
ut nil ghrical in oby mbri, fuit fumpti;
qd n ghrical in divifo. Cao e, quia di-
vifio d totm, mbra dividantia ft partz,
Hm autm et oq partz fuit fumpta ft d
et ghrq ft invicel adequant. hinc mala
e divifio bruti in aequale et volabile,
quia membra difta fuit fumpta non
adequat divifo, ut patet ghreranti.
Mala ita difio e bruti in aequale et
volabile. terreftre et roca, quia hm n
adequaret mbra diftntia, ut itoz planu.

3ta e ut difio fiat in mbra imediata,
hoc e, in tm pauca in qm pauca fieri
pt. hinc n ebt loxa difio aaly. fi dicery:
aal aliud e raole, aliud rugibile, aliud
firmitate, aliud latrabile. Exorta atm
e, fi dicar: dal aliud e raole aliud ifta:
feu brutm, et hoc dein fubdividat in ter:
refte, aequale et volabile. hoc ta rgle
n tm frite obfo, ut priores duo.

Hta e ut unum mbru dividens n ghrical
in altero, ideoq, mbra dividantia in fe
dat here aliam oppoficem. hinc mala
e difio aaly in raole, iracle et admirativu

qua ad maiorem est quibus in ratione. hoc
 regula potest intelligi de de hinc totum
 potest in parte potestivas, quare una
 si de potestivas de altera.
 Ita est, ut singula membra divisa partium
 sent ratione dicit. hoc regula solum intelligi
 est de dicit potestivas, hinc est, hinc ratione
 explicita sicutam per tunc universalem dicit
 inest singulari inferioribus, ^{in quibus} ~~est~~ ^{universale}
 hinc in parte sicutivas dividit, et gse-
 quente hinc universalem, qui dividit dicit
 potestivas de partibus inferioribus in qua
 dividit. hinc multa est dicit aet in
 ratione, in ratione, et angelus, quia angelus
 et participat ratione dicit, seu quia aet in
 potestivas de angelus. Pars 2. de in qua
 pertinet ad 2^{am} partem operum. Ar. 1.
 Sed et quodam in pro? b. 1. dicit pro.

Pars II.

De pertinentibus ad 2^{am} in finis operum

Art. I.

Quid et quod duplex sit pro?

S. I.

Quid sit propositio?

Artes libro primo in finis ca. 1. propositionem
 seu enuntiationem definire solet, his verbis: